

Lietuvių laikraštis
Lėdžia, Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

Laisvoji Lietuva

EINA 13 METUS

1959 GEGUŽĖS - MAY 8

Kaina 20 centų

Nr. 9/804

IŠ PASAULIO POLITIKOS

ŠALTASIS KARAS

KOMUNISTAI STIPRINASI IRAKE

Maskva jau iš seno žvalgėsi į Artimuosius Rytus - į jų turtingus naftos laukus. Beto, jie turi nemažos ir strateginės reikšmės: čia pat Suezas, tas pagrindinis Vakarų jūrų kelias į Tolimuosius Rytus ir platųjį pasaulį. Kaip Vakarai taip ir Maskva gerai suprato Artimųjų Rytų reikšmę ir dėl jų ilgai rungėsi, tačiau komunistams vis nevyko ten įsitvirtinti.

Bet štai, dėl pačių Vakarų neapdairumo, pereitų metų liepos mėn. 14 d. Irake įvyksta kruvinas perversmas. Kaip savo laiku Rusijoje, taip dabar Irake nužudomas karalius su savo artimaisiais ir vyriausybės nariais. Valdžią pagrobė aiškus komunistas generolas Abdel Karim Kassem. Jam dar nespėjus nusiplauti kruvinų rankų, Vakarų ambasadoriai jau stovėjo prie jo kambario durų su jo valdžios pripažinimo aktais...

Siuo pigiu žestu jie tikėjosi Kasemą patraukti į savo pusę, visai užmiršę, kad vilkas visada tik į mišką žiūri.

Pagrobęs valdžią ir pasiskelbęs premjeru, Kassem visu griežtumu vykdė krašte valymus ir žudo komunistų meto-

du savo politinius priešus. Komunistai skubiai grobia žymesnius valdžios postus ir organizuoja ginkluotus savo apsaugos dalinius. Vakarai vis dar tiki, kad Kassem nėra komunistas ir krašte padėti atstatyti demokratines valdžios vėžes... Pagaliau Irakas jau senai išstojo iš Bagdado paktų narių tarpo.

Kovo 9 d. prasidėjo vadinas Mosulo sukilimas, kuriam vadovauja pulk. Shawaf ir stambus žemvaldys Aldiavar. Sukilimas nepavyksta. Kassem įsakymu be jokio teismo išžudo virš 2.000 sukilėlių. Valymai kariuomenėje ir visame krašte vyksta dar ir dabar. Po nepavykusio sukilimo komunistai krašte dar daugiau pakelia galvas ir užgrobia spaudą, radiją, pramonės įmones ir visus kitus viešojo gyvenimo svarbesnius postus.

Ką gi daro Maskva?

Aišku, ji nesnaudžia. Ji skubiai siunčia laivą po laivo su tankais, kariškais sunkvežimiais, visų rūšių ginklais ir kita karine medžiaga. Kartu su tuo siunčia ir įvairių "specialistų" ir patarėjų. Pagaliau jau net du laivų pasiuntė pilnai kariškai apmokyti, aprengti ir apginkluoti komunistams ištikimų kud-

rų, kurie yra neva gražinami Irakan, kaip pabėgę nuo ankstyvesnio režimo. Gi faktinai tai yra Raudonoji okupacinė armija.

Maskvos svajonės pagaliau išsipildė. Ji jau tvirtai įkėlė savo kruviną batą į Artimuosius Rytus ir pradėjo siurbti ne tik baltąją, bet ir raudonąją arabų kraują.

Vakarai, kaip jau jiems įprasta, atsidėję stebi įvykius Irake ir vis dar nieko pavojingo ten nemato, o kai jau pastebės - tai šaukštai bus po pietų.

Tiesa, jie praeitais metais, tuoj po perversmo Irake, buvo išlaipinę kariuomenę Artimuosiuose Rytuose. Tik, deja, nepataikė į Iraką, kur galėjo užkirsti kelią Maskvai, bet ją išlaipino Libane ir Jordane, kur Kremlius tik inscenizavo neramumus, kad nukreiptų Vakarų dėmesį nuo turtingiausio pasaulyje naftos ištekliais Irako.

FIDEL CASTRO AIŠKINASI

Lankydamasis JAV Kubos sukilėlių vadas ir dabartinis ministras pirm. Fidel Castro stengėsi įtikinti Amerikos vyriausybę ir visuomenę, kad /nukelta į 2 pusl./

MOTINA

MINDAUGAS KAULĖNAS

Kai praslenka šalta žiema ir žemė pradeda atbusti iš ilgo miego, kai paukščiai vėl pradeda čiulbėti ir žiedais pasipuošia gamta, mes, atsimindami savo pavasarį, savo jaunystę, - skiriame dieną paminėti ir pagerbti tai brangiai mūsų gyvenimo esybei - MOTINAI.

Pirmasis gegužės sekmadienis yra MOTINOS DIENA. Tai diena, kurią mes pašvenčiame atminti ir padėkoti Motinai už jos mums suteiktą meilę, rūpestį ir darbą, kurį ji taip maloniai ir su pasišventimu mums skyrė nuo pat mažens.

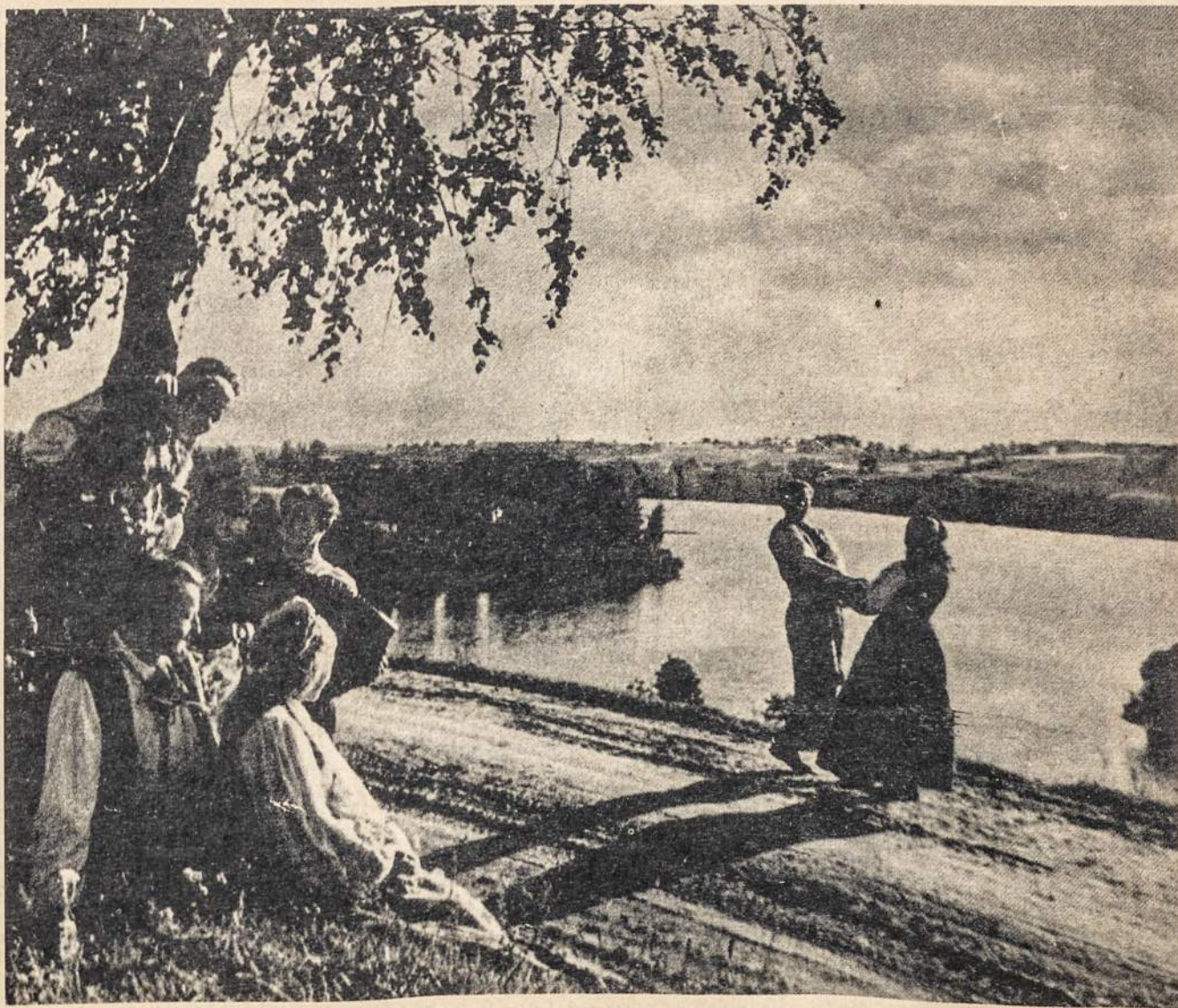
Ar ji yra su mumis, ar ne, ar tebeturime ją ar ji jau tik mūsų prisiminimuose tegyvena, mes nešame jai gėlių ir savo meilę, padėkoti už jos pasiaukojimą mus užgauginant.

Jaunystėje, motina yra tas asmuo, apie kurią sukasi visas vaiko pasaulis. Motina mus prižiūri, pavalgina, užjaučia ir kartais nubaudžia. Pas ją vaikas ateina kai jis yra alkanas, pas ją eina, kai nori ką sužinoti, pas ją vėl bėga kai kas nors skauda, kai yra nuliūdęs ir reikalingas paguodos, kai yra nudžiugęs ir nori pasigirti...

Motinos meilė vaikui yra be ribų, - nei vargas, nei nelaimės nemazina jos meilės savajam kūdykiui, ir net savo gyvybės kaina ji gina jo laimę.

Taip, kaip mažiausias ir baličiausias paukštelis šoks prieš didžiausią priešą gindamas savo lizdą ir savo vaikus, taip ir mūsų gyvenimo DIDYSIS SARGAS - MOTINA budi ties mūsų gyvenimu nuo lopšio dienų.

Pagarba MOTINAI lydės pasauli, kol bus gyvas žmogus, nes DIDIOJI MEILĖ mus išmokė būti žmogumi ir lenkdam galvas prieš savo MOTINAS mes su meile tariame JAI - ačiū TAU, MOTINA,

Galstas ežero pakrantėje

LAISVOSIOS LIETUVOS", GEGUŽINĖ

ivyks birželio 14 d./sekmadienį/
SPAČIO darže - WILLOW SPRINGS

/ atkelta iš 1 pusl./

jis...dar nėra komunistas,o tikis į demokratiją /tik nepasakė į kurią: Rytų ar Vakarų/ ir kraštą valdysias pagal gyventojų norus ir pageidavimus. Rinkimus įvykdysias jau laike 4/nebe 2,kaip ankščiau buvo žadėjęs/ metų,nes salos gyventojai to pageidauja. O sąskaitų suvedimas su savo politiniais priešais jau einas prie galo,žinoma,jei jų neatsiras daugiau...

Jo kalbo s lieka kalbomis, bet gi ateinančios žinios iš Kubos sako,kad ten vyriausybėje,profesinėse sąjungose ir provincijos administracijoje visu skubumu stiprinasi komunistai užimdami raktines pozicijas.

CHRUŠČIOVAS ATŠVENTĖ...

Paskutinių savaitių įvykiai Vakaruose,aišku savaime,Kremliuje buvo sutikti su dideliu džiaugsmu. Vakarų Vokietijos Kancleris dr.Adenaueris sutiko kandidatuoti į Prezidentus,tuo pačiu atsisakydamas nuo užsienio ir vidaus politikos vadovaujančio kanclerio posto ir Amerikos Valstybės Sekretoriaus J.F.Dulles pasitraukimas iš pareigų,tai progos,kurias Chruščiovas atšventė pakilia nuotaika.

Iš karto netekęs Vakaruose net dviejų savo mirtinų priešų,priešų,kurie labai gerai ir blaiviai suprato klastingą komunizmo politiką,juk negalėjo būti geresnio ir didesnio džiaugsmo Kremlui.

NENORI BŪTI SKOLINGAS

Britanijos Min.Pirm. poną Macmillaną tiek paveikė Kremliaus vizitavimo metu Chruščiovo jam padovanota "troika",kad jis dabar iš kailio neria si norėdamas kuo nors už tai atsilyginti. Jis ne tik atsidėjęs perša įvairias nuolaidas Maskvai,bet siuntinėja ir notas JAV Vyriausybei,kad ši sutiktų su Maskvos reikalavimu ir neleistų lėktuvams skristi aukščiau 10 tūkstančių pėdų.

Nesilaikymas šio Maskvos reikalavimo,pasak pono Macmillano,grąšas taikai ir jo partijos šansams laimėti būsimus rinkimus...

TEISINGAI PASTEBĖTA

Vakarų Vokietijos Krašto Apsaugos Min.p.Strauss JAV lankymosi metu,paklaustas ką jis mano apie Kremliaus reikalavimą,kad Amerikos lėktuvai neskristų į Berlyną aukščiau 10 tūkstančių pėdų,atsakė: Amerikos Vyriausybė neturėtų su tuo sutikti. Esą, jei jūs patenkinsite Kremlio reikalavimą ir skristumėte tik 10.000 pėdų aukštyje,tai netrukus gautumėte reikalavimą skristi 8.000 pėdų aukštyje,kiek vėliau 5.000 ir po to vieno tūkstančio ir pagaliau Kremlius pareikalaus,kad Berlyną aprūpintumėte tik...povandeniniais laivais...

J.K.J.

VAKAR IR ŠIANDIEN

/KONKURSO TEMOMIS/

Emilija ČEKIENE

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jau nuo prancūzų revoliucijos laikų,1791 m.,pradėta kalbėti apie visos žmonijos lygybę. Įvairūs sąjūdžiai,o ypač socialistai,komunistai,sindikalistai skelbė ir tebeskelbia darbininkų klasės solidarumą,vieningumą,laimės ar nelaimės atvejais.

Taip kilniai skambantis brolybės ir lygybės šūkis buvo viliojantis ir patraukiantis daugeliui žmonių,o itin tamsiajai kaimiečių ir darbininkų klasei,kuri dėl savo siauro intelektualinio pajėgumo, nesugebėjo komunistinių vadų klastingai,be moralės atsakomybės skelbiamas nesąmones priimti kritiškai ir palyginti jų žodžius su darbais bei prabangoj paskendusiu asmens gyvenimu,iš kurio nei vieno kasnio nenumesdavo savo pasekėjų masei.

Tie komunizmo skelbėjai kaip tik ir neieškojo sąmoningų, idėjinių komunistų,bet tik sau garbintojų,fanatikų. Tą patį jau daug vėliau ir Leninas kartojė,"kad masės savaime netaptų komunistais ir pačios nekurtų komunistinės valstybės,tik parinktieji žmonės turi jas išjudinti." Taigi,komunistų vadai gerai žinojo,kad jų idėjoms prigyti tamsiaji žmonijos liaudis yra tinkamiausia dirva.

Kai XIX šm. pramonė išugdė neaprežtą,grynai sau pelno siekiantį,darbo žmonių sąskaita kapitalizmą,miestuose išaugo specialūs darbo žmonėms apgyvendinti kvartalai, butai be saulės,be šviesos,ryjantieji darbininkų,o ypač vaikų sveikatą,kas taip gi prisidėjo prie komunistinių idėjų plėtimosi.

Šis revoliucinis judėjimas tam tikrais laikotarpiais daugiau ar mažiau besireikšdamas visam pasaulyje,nepaėjo nepalietęs ir Lietuvos,tuo labiau,kad ji tada buvo artimai surišta su caro Rusija, jau antrą šimtmetį būdama jos vergijoje.

Kai kurie mūsų inteligentai, aukštuosius mokslus ėję Rusijoje,pirmieji užsikrėtė marksizmo sėkla ir ją parvežė į Lietuvą,kur mūsų religinių kaimiečių tarpe toms idėjoms brasti buvo visai nepalanki dirva. Geresnio pasisekimo turėta miestuose,kur be lietuvių gyveno įvairių kitų tautybių žmonių ir visi jungėsi vienai kovai prieš carą,jį nuverstį ir visiems suteikti laisvę ir gerą gyvenimą.

Toks šūkis,nežiūrint,kad jo juo slėpėsi daug marksistinių ateities minčių ir metodų,nors esmėje klaidingas,tadčiau skambus,galingas ir dinamiškas,todėl patraukdavo net ir tikinčiųjų. Jie vežiodavo su tais skambiais šūkais proklamacijų po visus Lietuvos užkampius,dalindami žmonėms. O šie į darbą jungėsi visai nenujausdami,kad ta kova yra nukreipta prieš carą ne kaip Lietuvos pavergėją,bet kaip revoliucijos priešą.

Ir kai šie marksizmo skelbėjai pajusdavo iš caro valdžios pavojų,jie sprukdavo į Rusijos didmiesčius ar net į kitus kraštus,visą kaltę suversdami nekaltiems žmonėms,kaip darydavo ir Markso draugas Engels,važinėdamas po visus kraštus ir kurstydamas darbininkus dėl blogo gyvenimo sukilti,pakelti revoliuciją,o riaušėms nepavykus,pats dumdavo į kitą kraštą ir vėl ramiai prabangoje gyvendamas ruošė naują kurstyimo bangą.

Nesustojant ilgiau prie Lietuvoj plintančio marksizmo,tenka pažymėti,kad su emigracijais į Ameriką pirmaisiais lietuviais,kartu atvažiavo,ar nuo caro valdžios politinio persekiojimo pabėgo ir marksistinių idėjų skelbėjų,kurie savo pragaištingą darbą tęsė ir čia,tai Kapsukas,Pruseika,Grigaitis ir kit.

Čia jie rado marksistinių šūkių skelbimui gana palankią dirvą,nes dauguma naujų lietuviu imigrantu gyveno blogo-

se sąlygose vesdami trejopą kovą: ekonominę,tautinę ir ideologinę.

Sunkus darbas,ilgas darbo valandų skaičius,nemokėjimas kalbos buvo visokio lietuvių progreso stabdis.

Nors su prasidėjusiu lietuvių tautiniu atgimimu tėvynėje,pradėjo eiti ir čia lietuviška spauda,bet deja,maža buvo raštingų ir galėjusių iš jos tautiniai sviestis,todėl įvairios prakalbos,bažnyčių pamokslai seniesiems ateiviams turėjo didelės reikšmės.

Ir tada tarp visokių kairiųjų ir kunigų prasidėjo ideologinės kovos,kuriose abi pusės ieškojo sau pasekėjų. Jose dalyvavo ne vien tik marksistai,bet ir šiaip sau bedieviai,tautiniai liberalai,kaip dr. J.Šliupas ir kiti.

Tos kovos nevisada buvo sąmoningai ir kultūringai vedamos abiejų pusių. Katalikai darė didelę klaidą kiekvieną bedievi tuoj apkaltindami įvairiausiomis nedorybėmis,niekšingais darbais,vietoj kaltinti ne žmones,o tik jų skelbiamą marksistinę ar tik bedievišką ideologiją. Taip nekaltai apjuodinti žmonės nuo bažnyčios visai nusigriždavo. Tuo katalikų kovotojai su bedievybę tik dar labiau pasitarnavo marksistų naudai.

Bet gi netiesa,kaip rašo "Darbas" 1955.Nr.2. kad "religinis fanatizmas yra viena iš priežasčių,kodėl senosios imigracijos vaikai nutautėjo.

Augančiam jaunimui fanatiškai religinė aplinka buvo svetimma,nejauki,atgresianti,ideologiškai nesuprantama ir nepriimtina. Norom nenorom jaunimas ieškojo kultūringesnių santykių ir tuo būdu tolo nuo savo tautinės bendruomenės".

O vis dėlto,įsigilinus į Amerikos lietuvių praeitį,norom nenorom,didžiausias nuopelnas tenka pripažinti lietuviškoms parapijoms,subūriams apie save didelių skai-

/nukelta į 4 pusl./

Viesieji ežeras

LAISVOJI LIETUVA

FREE LITHUANIA

OUTSTANDING LITHUANIAN NEWSPAPER
911 W. 32 Str., Chicago 8, Ill Phone BO - 8-9297
Published bi-weekly on Thursdays.
By Lithuanian Regeneration Association

Entered as Second-Class matter at the post office at Chicago, Ill.

REDAGUOJA REDAKCINĖ KOLEGIJA

Prenumerata- metams \$5, pusmečiui- \$3
Subscription per year- \$5, 6 months - \$3

20 c. per copy

Dvi paralelės

Algirdas J. Kaulėnas

Lietuvos laisvės klausimas vis tebelaukia sprendimo, kaip laukia šimtai neužbaigtų pokarinių problemų Europoje, Azijoje ar Artimuose Rytuose.

Artėjame prie vienokio ar kitokio sprendimo. Pasaulis tokioje "laukimo" padėtyje ilgai negalės būti ir turės ateiti aiškesnių nutarimų valandą.

Aišku, keliai tėra du: a/ arba, netekus kantrybės, visą tą klausimų kompleksą vienu smūgiu išspręsti jėga, b/ arba, tyliu ar pusiau tyliu susitarimu "pasidalinti" pasaulį į "jūsų ir mūsų" sferas.

Artėjanti viršūnių konferencija, be abejo, tiesioginiai ar netiesioginiai, palies ir Lietuvos laisvės klausimą. Gigančių "šaltojo karo" susirėmimų mes mažai ką tegalime sverti, bet tas vis vien neatpalaiduoja mūsų politinę vadovybę nuo pastangų ir, jei būtų kokie sprendimai, nuo aiškaus visuomenės painformavimo.

Miglių apie "žygius" jau gana. Tomis miglomis mes beveik nužudėm lietuvių politinės eisijos budrumą ir išugdėm abiejų viskam. Praeitį rodo, kad mes tik parpusavyje besipešdami "padarome" didvyriškus žygius, o tarptautinėje politinėje veikloje vis nesugebame vyti įvykius ir su savo karingai nusiteikusiais žirgais atjojame paveltai.

Reikia laukti, jei nebus pasukta "karštojo konflikto" keilė, o tam vistiek labai mažai tėra davinų, jog mes galime susilaukti dar vieno mažųjų tautų išdavimo, kaip Jaltos buvo išduota pusė Europos, kaip Azijoje buvo padovanota Kinija bolševikų režimui, kaip buvo šaltai nurašyta pradžiai vengrų tauta ir šiandien nu- rašomas Tibetas.

Pasirodo, XX-ojo amžiaus viršūnėje, tautų žudynės neskaitomos nusikaltimu ir vadinamojo krikščioniško pasaulio laisvosios tautos ir vadai ramia širdimi gali žiūrėti į čia pat žudomą nekaltą mažąją tautą be... susijaudinimo ir pagalbos rankos ištiesimo žudomai tautai.

Artėjas galimas mūsų laisvės kovos išdavimas nevilčiai, vistiek, tikrų ryžto ir kovos už savo tėvynę vyrų, neturėtų nustumti juodon nevilčių ar paskatinti nuleidimą rankų.

Jokia kova nelaimima vien rezoliucijomis ar kalbomis, kovai laimėti reikia kieta ryžto ir dar kietesnės valios. Ir, ačiū Dievui, mūsų tauta tų dorybių nestokojo praeityje, tad kodėl gi ji turėtų susvyruoti šiandien?

Štai, iliustracijai sugretinim du lietuvių tautai tragiškus laikotarpius.

1795 metais, po galingo valstybinio suklestėjimo, lietuvių tauta netenka laisvės. Tas laisvės netekimas tęsiasi virš 100 metų ir tuometinė politinė situacija Europoje labai mažai teteikė vilčių kokiame

nors išsivadavimui iš rusų vergijos. Lietuvių tautos padėtį sunkino mūsų bajorijos, to tautos elito, nutautėjimas ir perėjimas į priešų eiles. Padėtis išrodė tikrai labai sunki ir beviltiška. Nutautėjimas vyko plačiu mastu, mūsų jaunimas besimokydamas rusiškose ar lenkiškose mokyklose tirpo tautai ir likęs tikrai lietuviškas kaimas nesuskubo duoti pakankamai inteligentių jėgų-prieauglio reikalingo laisvės kovai. Ir pati idėja - Lietuvos Laisvė, buvo sunkiai iškiepijama, kaip tolima ir neįtikėtina. Iš vienos pusės galinga carų imperija, iš kitos beginklė ir vos atbundanti po skaudžių smūgių lietuvių tauta. Bet ir toje nevilties ir jėgų stokos atmosferoje atsirado pasiryžusių, kurie drąsiai meta šūkį: kovokime už Lietuvos laisvės atstatymą!

Kaip juos sutiko aplinka, žinome visi labai gerai. Jie buvo apšaukti litvomanais ir pamišėliais. Ir pamažu, nestokojant ryžto ir valios, jų darbas buvo pagaliau privestas prie tikslo - Lietuva atgavo laisvę ir išėjo kurti savitą ir nepriklausomą gyvenimą.

Šiandien padėtis žymiai ir nepalyginamai geresnė! Tauta nebereikalinga pastangų, kad įrodinėtų, jog esame verti būti laisvais. Vakarai, visais

Chicagos lietuvių visuomenė balandžio 18 turėjo progą išgirsti, patirti dalį nuotaikų ir minčių iš prieškomunistinėmis temomis konkurso, kurį buvo paskelbusi "Laisvoji Lietuva".

Informacinį susirinkimą parengė laikraščio vadovybė. Susirinko gausus skaičius lietuvių, besidominčių šiuo opiuoju klausimu/virš 200 žmonių/-pilna Lietuvių Auditorijos žemutinė salė įrodė visuomenės do-

mėjimąsi lietuviškos išsivijos ir kovos už Lietuvos laisvę reikalais, dėl kurių buvo atsisakyta gausių Chicagoje savaitgalio pramogų bei parodytas abejingumas marksistų propagandai prieš šį susirinkimą.

Susirinkime dalyvavo garbės svečiais LAS Vyr. Valdybos pirmininkas L. VIRBICKAS iš New Yorko ir St. JAKUBICKAS iš Kanados, Toronto.

Susirinkime konkurso mecenatas Br. MACIANSKYS įteikė

Konkurso laimėtojas V. Alantas ir macenatu B. Macianskiu

Nesenai posėdžiavusi Chicagoje Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Vyr. Valdyba. Sėdi iš kairės į dešinę: J. Bagdanavičius, pirmininkas L. Virbickas, S. Jakubickas. /Stovi- A. J. Kaulėnas ir inž. K. Oželis. Nuotraukoje trūksta Vokietijoje gyvenančio S. Vykinto ir J. Noreikos bei Anglijoje gyvenančių O. Kairiukštienės ir P. Mašalaičio.

laisvasis pasaulis, mums tą teisę pripažįsta. Krašte tauta sunkiai kovodama prieš okupantą, vistiek randa progų pasireikšti kaip lietuvių tauta ir tikintį amžių išbandytą atsparumą, - turėkime vilties- ji ištvers ir tą juodą vergijos valandą! Kovai pajėgų šiandien yra žymiai daugiau, nei jų buvo tada, - susipratęs patriotinio elemento, to būtinojo cemento, turime. Gal jis kiek pakrikęs, bent čia išsivijoje, bet jis dirba ir nenuleidžia rankų. Jaunimo problema irgi ne katastrofiškoje padėtyje. Tiesa, vadinamojoje tremtyje, mes tam tikrą dalį savo tautos jaunimo nebe išsaugosime tautos tarnybai ir aukai, bet argi buvo geresni laikai carų vergijos metu? Mūsų tautos energingų jaunų

krauju mito rusai ir lenkai, dabar minta kiti - Vakarai. Bet juk mes atiduodame pačią "minkštąją" dalį, kuri nebuvo atspari kovai ir darbui, gi susipratęs jaunimas, kuris nebodamas sąlygų yra su mumis, tikėkime, - bus tautai vertu pasididžiavimu!

Tos dvi paralelės aiškiai parodo, kad lietuvių tauta šiandien turi nepalyginamai geresnes sąlygas vesti savo laisvės kovai ir jei mums visiems užteks v a l i o s, mes laimėsime laisvę!

Būkime pasirengę sutikti laisvės kovoje juodą ir baltą ir vieno tik prašykime Apvaizdos, kad ji mums neatimtų ryžto, - turėdami tą didžią kovotojų privilegiją-pasiryžimą, mes tikrai, šiandien ar ryt, privesime savo pastangas prie laimėjimo!

IVYKIAI IR MINTYS

\$ 100 premiją už geriausią konkurso rašinį rašytojui V. ALANTUI iš Detroito, pažymėdamas, kad tai yra tik simbolinė auka, kurią dėjo ir deda tėvynainiai kovoje už savo krašto laisvę.

Rašytojas Vyt. ALANTAS savo kalboje vaizdžiai suminėjo istorinius ir dabarties žvilgsniu pavojus lietuvių tautai.

Sekė platesnė A. J. Kaulėno kalba, palietusi komunizmo istoriją ir konkurso dalyvių suvestinių minčių perdavimą susirinkimui.

Susirinkimui vadovavo LL įgaliotas leidėjas inž. K. OŽELIS, paryškindamas LL pastangas veiklai prieš komunizmą suaktyvinti.

Tenka pasigerėti Chicagos Lietuvių Bendruomenės vadovų plačiu supratimu reikalo ir jų nusistatymu eiti drauge ir remti kitų vienetų bendro pobūdžio darbus, nesibijant grąsinimų, galingais savo laiku n-čių asmenų, tik panašiais atvejais besidedančių LB globėjais...

Po susirinkimo buvo kuklios vaišės, kurių metu pasidalinta mintimis, pabendrauta ir puikioje nuotaikoje pasilinksmina.

/atkelta iš 2 pusl./

Čiu senųjų ateivių ir jų vaikų, tuo labiau, kad jose buvo ne vien Dievo garbinimas gimtąja kalba, bet ir steigiamos savos organizacijos, ruošiami pasilinksminimai, kas itin didelės reikšmės turėjo pirmųjų mūsų imigrantų vaikams išlikti lietuviais. O tuo tarpu internacionalistams daugiau rūpėjo ne pačių lietuvių visuomeniniai interesai bei jaunajai kartai lietuviškos aplinkos sudarymas, kiek marksistinės riaušės įvairiuose kraštuose. Tai visai suprantama, juk jų nuomone, būti savo tautos patriotu būtų proletariato išdavimas, nes 1848 m. komunistų manifestu buvo pareikšta, kad "darbininkai tėvynės neturi". Taigi ir lietuviškieji marksistai ar socialistai labiau rūpinosi viso pasaulio proletariatu, negu savo vaikų nutautėjimu.

Ir kai 1905 m. revoliucinis judėjimas buvo jaušiamas ir Amerikoje, tai čia lietuviai veikėjai su dr. J. Šliupu ir J. Širvydu priešakyje nutarė įsteigti organizuotą tvirtą jėgą tiekimui Lietuvai visokeriopos paramos. Manydami, kad tuo laiku didžiausias caristinės Rusijos priešas buvo socializmas, jie įsteigė Amerikos Lietuvių Socialistų Partiją. Bet... "organizuoja jėgą, sukūrė betvarę, kaip rašė pats Širvydas 1934 m.

Ir užvirė aštrios polemikos tarp tautininkų, klerikų ir socialistų.

Tik 1914 m. spalio 1 d. Amerikos lietuvių seime, Brooklyne, N.Y., kur tartasi kaip organizuoti pagalbą Lietuvai, socialistų veidas, vadovaujant R. Grigaičiui, galutinai išryškėjo ir tik tada su visais stengsis Lietuvos naudai bendradarbiauti dr. J. Šliupas, pagaliau įsitikino, kad su socialistais tautos darbas nėra įmanomas ir pasitraukė. Jiem vadovauti liko Grigaitis, Vidikas, Kapsukas, vėliau pats vedęs bolševikus Lietuvos pavergimui ir kiti.

I-ojo Pasaulinio karo metu, kai visų Amerikos lietuvių didžiuoju rūpesčiu buvo kuo daugiau iškovoti Lietuvai laisvės, tai socialistai Kapsuko lūpomis pareiškė, "jog Lietuva per maža ir per menka sudaryti atskirą valstybę ir tik buržuaziniai tautininkai to reikalauja". Bent šiuo atveju jie buvo teisingi, ši garbingą kreditą pelnytai pastatiesiems pripažinę, kuriems pritarė didžioji Amerikos lietuvių dalis.

Tačiau po to greit suskilo ir jie patys. Savo tėvynę laikę plačiąja Rusija, nuėjo, pasakui Kapsuką, kiti socialistai oportunistai su "Naujienomis", o dar kiti su "Keleiviu".

Tokiu būdu tik keletas tokių marksistinių ir dalinai nesąmonių vadų, turėdami savo rankose spaudą ir neblogas iškalbas, važinėdami po visą Ameriką, rado sau daug pasekėjų ir po visą Ameriką lietuvių tarpe pasėjo tų komunistinių piktžolių.

Po rusų Spalio revoliucijos Amerikos spauda labai teigiamai pasisakydavo už jos didvyrius Lenina ir Trockį, kas taip gi jų idėjomis užkrete kai kuriuos amerikiečius, o taip pat ir lietuvius.

O 1926 m. rugsėjo 27 d. socialistai savo suvažiavime, Brooklyne, N.Y., ankščiau jau suskilę, štai vėl jų dalis nutarė ir galutinai oficialiai pasivadinti komunistais. Gi Grigaičio vadovaujami socialistai tik II-jam Pasauliniam karui prasidėjus pakeitė pažiūras ir įsijungė į Lietuvos laisvinimo darbą, kuris taip patiko, jog visas pastangas deda, kad tik ši posta ilgiau išlaikyti.

Tačiau ir dabar tų komunistinių vadų Amerikos lietuvių tarpe tebėra pakankamai, iš jų

suminėti: Pruseika, Bimba, Andriulis, Mizara, Jonikas ir kiti, kurių pasekėjais yra tik jų amžiaus draugai, kitaip sakant, senoji karta, kurie ir bendydamis vyti, jaunųjų galvose, dėl seno amžiaus nebeįstengia ko nors daugiau išmokyti, persiorientuoti. Šis nebesugebėjimas-surambėjimas verčia juos laikytis kiek galint vienodesnė aplinkoj, kai tuo tarpu jaunoji karta nuolat savo aplinką plečia ir faktus kritiškai vertindama priima. Dėl to ir dabartiniai pasaulio komunistų vadai, gerai žinodami tą senyvo amžiaus konservatyvumą naujoms idėjomis, net nesistengia jų perauklėti, bet vienu ar kitoku tempu sunaikinti, išsiųsti lėtai mirčiai į Sibiro taigas.

Daugelis iš tų Amerikos lietuvių komunistų visai nežino, kas ištikrųjų yra komunizmas ir kokia jo santvarka, nes la-

bai žemo intelekto, tik įpratę lankyti tuos susirinkimus, kur susitinka senus draugus, teskaito vien "Laisvę" ar "Vilni", kur nuolat garbinamas Tarybų Lietuvos "rojus", paskaito žinutes, kas įvyko pažistamų tarpe ir tai jų sunkiai galvosėnai pilnai pakanka. Daugelis iš jų net lanko bažnyčią ir priklauso kitiems klubams, visur stropiai sumokėdami mokestį.

Teisingiau pasakius, Amerikos lietuvių tarpe sąmonių komunistų nebuvo ir nėra, yra tik keli apmokami Maskvos agentai, turį savo spaudą ir puikiai pelnydami sau pragyvenimą, klaidina tą tamsiąją lietuvių išeivijos dalį, dėl kurios nebeverta daug rūpintis, nes lankstesni iš jų daugelis susipranta ir atsiverčia. Tam daug pasitarnavo iš Argentinos grįžusieji į Lietuvą, laiškuose apgailėstauda-

mi savo grįžimą ir prašydami Argentinos vyriausybę gelbėti juos, o kai kurių net savižudybė ten. Taipgi atsivertimui padėjo Kanados lietuvių ekskursija į Lietuvą, iš kurių 40 važiavusių, berods tik 3 beliko komunistais ir tai pasyviais.

Jei jų vadai daugiau suruoštų tokių ekskursijų, o mes specialiai jiems genocido parodų, lietuviai komunistai Amerikoje greit išnyktų, o "Laisvė" ir "Vilnis" užsidarytų ir jų atsivertimui nereikėtų dėti jokių didesnių pastangų. Be to, dėl jų senyvo amžiaus, negailėstinga mirtis taip pat sparčiai retina eilės, o vaikų tėvų pėdomis neseka.

Būkime atsparūs

Jonas Miškinis

Gyvendami tremtyje savos kultūros kėlimo srityje esame nudirbę nemažai. Ne tik patys tai matome, bet ir kita tautai neperdėdami teigia apie mūsų kultūrinę pažangą.

Todėl ir netenka abejoti, kad mūsų kultūrinis gyvenimas ir ateity plėsis dar didesniu tempu, nes dirbančiųjų gretos didėja ir tuo pačiu kultūrinė veikla plečiasi. Tai gi per daug nesijaudinkime dėl "kultūrinio nuosmukio" apie kurį daug prirašome, o dar daugiau niekų priplepame.

Tačiau gyvenimo tempai greitėjant, kai kam atrodo, kad mes nesuspėsime su juo kartu eiti ir, girdi, atsiliksim, juo labiau, kad esame apsupti svetimųjų įtakų. Betgi ir šio pavojaus nereikėtų per daug perdėti.

Didėjant spaudimui - auga ir pasipriešinimas. Gi su galinguoju spaudimu lietuvių tauta jau yra apsipratusi. Praeities skaudūs įvykiai duoda išsamios medžiagos kovoję dėl tolimesnio likimo, kuris pagrįstas ne tik draugų parama, bet ir mūsų pačių lietuvišku atsparumu.

Atsparumo ugdymas yra būtinas kiekvienai tautai. Visomis pastangomis reikia kelti vieningumą, organizuotumą,

drausmingumą ir pasiaukojimą kilniam darbui. Ir turime pripažinti, stiprėjančio lietuviško vieningumo dvasia jau yra nugalėjusi daug kliūčių.

Augas tautos patriotizmas sugeba nugalėti atskirų grupių interesus ir pastatyti Lietuvos laisvinimo reikalus aukščiau visko. Rimties momentais mes mokame susikaupti, kaip rodo mūsų istorijos pavyzdžiai.

Tautos laisvė ir nepriklausomybė yra visų bendra brangenybė, kurios mes ryžtingai ir siekiame. O kad esame nebaikštūs, nekartą pasauliui įrodėme. Juk kad ir prieš 40 metų laisvės kovos su daug galingesniu priešu parodo, kad ir silpnai ginkluota tauta yra didelė pajėga, kada ji pasiryžusi laimėti. Tūkstančiai lietuvių savanorių spietėsi po tautinę vėliavą ne tam kad pralaimėtų. Ir jie laimėjo!

Mes turime būti kietas riešutas, kuris ir plėšriajam gyvuliui išlaužtu dantis.

To mes galime pasiekti eidami vieningu, drausmingu ir organizuotu keliu, žadindami savyje patriotizmą ir atsako-

mybės jausmą kiekviename kilniame lietuviško kultūros bei visuomeninio darbo bare. Kiek vienas dirbamas darbas bus naudingas, jei jis bus pašvestas mūsų tautos laisvei ir Lietuvos nepriklausomybei atgauti.

Kultūringa-subrendusi tauta ir nepriklausomybę praradusi lieka neįveikiama. Pavyzdžių turime daug. Imkime kad ir Suomiją. Suomų tauta, kaip ir lietuviai, buvo netekę, anais laikais, nepriklausomybės. Tačiau suomiai, būdami aukštos kultūros, sugebėjo savo nusistatymą taip reikšti, kad okupantas nepajėgė tautos vidinės dvasios palaužti.

Didžios tautos paverdamos mažasias, kad ir nugali jas, bet praryto karnio dažnai nesuvirškina. Atsidūręs viduriuose nevirškinamas daiktas sukelia organizmo pakrikimą, o kartais net rijiko katastrofą. Esame tikri, kad ir Lietuvos okupantai to likimo susilauks, tiek už save kultūringesnių tautų prariję. Todėl mes, kad ir daug sielodamiesi dėl savo tautos likimo, turėkime vilčių, kad pati prigimtis jai yra patikrinusi gyvybę ir laisvę. Vistiek Lietuvai laisvės aušra prašvis!

Jų nuotaikos

KĄ SAKO TIE, KURIUOS LIETĖ "LAISVOSIOS LIETUVOS" KONKURSAS?

-PASIKALEJIMAS SU "PROGRESIVYSTAIS"-

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Parengė - Kazys Šilelis

Specialiai kalbėjau su lietuviais progresivistais, oficialiau ir geriau mums žinomais komunistų vardu. Nesutikus jiems, kad skelbčiau pavardes, minėsiu tik vardus.

Kalbėtasi su progresivistų grupės vadu, eiliniu ir prijauciančiu.

Be išangos pastačiau klausimą: kokios specifinės priežastys pastumdė jus į komunizmą?

Jonas atsakė: "Kas mus vadina komunistais, tas labai mus ižeidžia. Lietuviai progresivistai nėra komunistai, nepritaria komunistinei diktatūrai ir jų santvarkai. Mes esame tik kairesnių pažiųų progresivistai, teisingiau - socialistai. Mus pastumdė į tą sąjūdį mūsų įsitikinimai, patirtas neteisengumas ir išnaudojimas nuo pat mažų dienų. Lietuvoje, kuri tuo metu buvo Rusijos imperijos provincija, tarnavau bernu, darbininku, kumečiu. Nemačiau teisingumo, nesutikau žmonių, kurie neturtingus užjaustų. Tada piau pinigų, atvykau į Ameriką. Čia radau tą patį. Pasinaudodamas Amerikoje žmogaus laisve, savo tylią priešai ką ėmiau vykdyti, - kalbinti darbininkus į sąjūdį, kad bendromis jėgomis stojus kovon už geresnį gyvenimą, didesnius atlyginimus. Šiandien matote kovos išdavas - unijas, kurios neleidžia fabrikantams skriausti darbininkų. Politika nesidomėja. Laikiau tai bereikalingu darbu. Ja ėmiau domėtis tik 1918 metais, kada Lietuva paskelbė nepriklausomybės atkurimą. Kaip kairesnių pažiųų socialistas, palaikiau reikalingumą socialistinės santvarkos Lietuvoje. Ta prasme agitavau susirinkimuose, visur, kur tik buvo galima. Turėjau viltį, kad socialistinė santvarka Lietuvoje panaikins neteisengumą, neturtingųjų išnaudojimą. Bet greitai įsitikinau, kad mano viltys nesulauks vaisių. Pasilikau socialistų opozicijoje. Lietuvos laisvės atstatymas Amerikoje buvo priežastimi, kuris lietuvių imigrantus suskaldė į daugelį politinių šakų. Vis dar tikėjau, kaip ir visi mano vienminčiai, kad krašte socialistinė santvarka įsigalės, bet kada dr. Grinius buvo išrinktas prezidentu ir pradėjo socialistinės santvarkos įgyvendinimą, Amerikos lietuviai progresivistai jį palaike, rėmė, kvietė visas politines šakas susijungti. Deja, perversmas, vadinamas gruodžio 17 d. pakreipė progresivistus kita linkme ir į tą kelią, kuriuo ir dabar einama. 1940 metų Lietuvos tragedija mūsų sąjūdžius suskaldė, bet socialistinis principas lieka ir toliau.

Viena dalis progresivistų mano, kad šiandien reikia priartinti Maskvos stiliaus komunizmui, kiti sako - ne. Mūsų vadai stengiasi laviruoti; kartais jie eina su viena grupe, kartais lygina trynimąsi, kartais pakrypsta į prieš komunistinę pusę. Atsiminkime, kad viešumoje rodomas viešingumas nėra visų narių ar prijauciančių valios ir principų kriterijus. Atviro skilimo dar nėra, bet netikėta aplinkybė, mažas pasikeitimas kiekvienu metu gali virsti priežastimi. Vengrijos sukilimo metu plyšis padidėjo ir jis šiandien nesiaurėja, bet plėtėja. Mes suprantame, kad mūsų spauda/mūsų palaikoma: Vilnis ir Laisvė/ neatstovauja visų nuomonės.

Iš mūsų "priešų", teisingiau tremtinių-dipukų ir visų seno-

sios imigrantų kartos žmonių mes nieko daugiau nereikalaujame, kaip santūrumo. Iš lėto, su meile, reikia pradėti šildyti jausmus, respektuoti kito nuomonę, įsitikinimus, kurie sujungs visus lietuvių kilmės imigrantus į vieningą kovą dėl krašto demokratinės laisvės, kuri bus ateityje..." baigė savo nuomonę Jonas, vienos grupės progresivistų vadas.

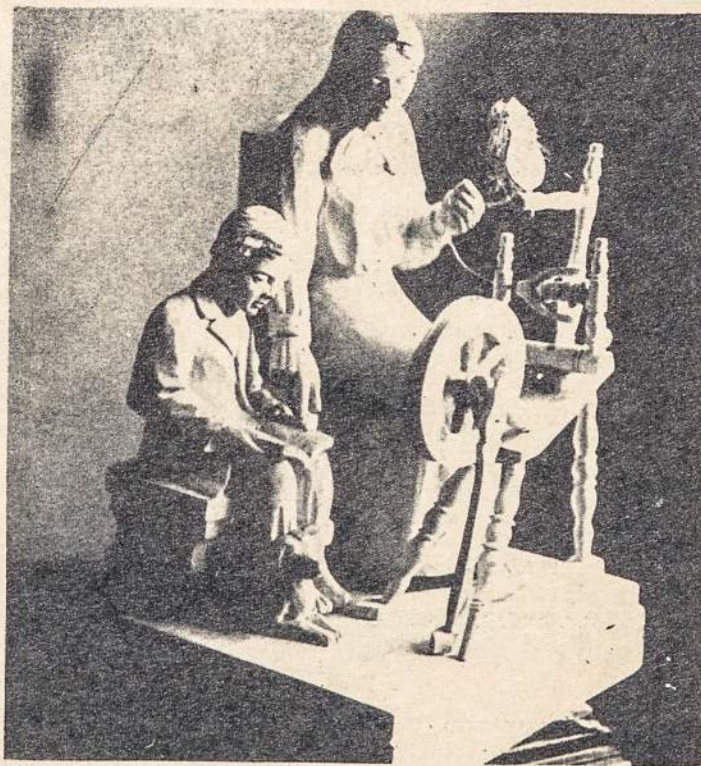
Kalba Petras: Mane komunistu padarė ne politika. Tiesa, aš nesu joks komunistas, bet kairysis socialistas, dabar vadinamas pažangusis progresistas. Amerikon atvykau senai-prieš 45 metus. Jau rusų valdomoje Lietuvoje buvau laisvų pažiųų. Mėgau dr. Šliupo aiškinimus apie tikybą. Ir čia atvykęs ėmiau praktikuoti savo pažiūras: nelankiau bažnyčios, nesilaikiau pasnikų. Smarkiai buvau išbartas kunigų, o davatkos praminė bedieviu. Kada atsirado komunistų vardas, - gavau ir aš jį. Stipriai užsigavau, vėliau prisijungiau prie pažangiųjų socialistų. Tik nuo tada išvėliau į politiką, nors aš jai ir dabar neskiriu per daug dėmesio. Savo širdyje tebejauciu meilę savo gimtajam kraštui. Skaudžiai pergyvenu, kai gaunu laiškus iš savo giminių, kurie dabar gyvena Lietuvoje. Jie turėjo mažai žemės, aš padėjau jiems nusipirkti daugiau. Dabar jie jau nei žemės, nei gyvulių nei trobėsių nebeturi.

Mane ramina viltis, kad Lietuva siekia per komunistinę diktatūrą išvesti natūralią socialistinę santvarką. Dėl to aš ir esu progresistas ir nesutinku su lietuvių imigrantų vedama politika, kuri vadinama kova už Lietuvos laisvę. Jei mane, taip pat ir didelę daugumą mūsų sąjūdžių narių kas įtikintų, kad tik visų bendras susijungimas ir įsijungimas į kovą su Maskvos diktatūra atneš Lietuvai laisvę, kuri bus paremta socialine demokratine laisvės mintimi, - tuojau pereičiau į tuos sąjūdžius, kurie dabar kovoja su Maskva.

Tai mano senio nuomonė, kuri liečia ir daugiau, vadinamų komunistais..." baigė Petras.

"RAUDONOJI ROŽĖ"

Kalba "raudonoji rožė", ištekėjusi už izraelito. Ji yra fanatiškas komunistė slapta platinanti komunistinę literatūrą juodukų tarpe. Gyvena nepertoliausiai nuo manęs, dažnai susitinku, pasikalbu ir pasiginčiju. Štai jos nuomonė: "Iš Lietuvos išvykau po Pirmojo karo. Tarnavau už tarnaitę Burbos dvare, vadinamame "Belvederiu", netoli Seredžiaus. Ponas buvo geras, neskriaudė, mokėjo teisingą atlyginimą. Bet kilus karui ponas išvyko į Rusiją, o aš likau Lietuvoje. Pradėjau tarnauti pas kitą poną, kurio pavardės neprisimenu, rodos Sultona. Tada pamačiau, kad neturtingas žmogus yra lygus nuliui ar šuniui, kurį gerasirdis žmogus kartais geriau traktuoja, kaip berną, mergą ar kumietį. Nuo tada prisiekiau kovoti ir dirbti, kad atkeršyčiau. Susitaučiau pinigų, padedama sesers iš Amerikos, atvažiavau į šį kraštą. Bet ir čia radau panašią padėtį. Ištekėjau už lietuvių, bet nesugyvenau ir atsiskyriau. Susiradau izraelitą, kurio pažiūros sutiko su mano. Mano vyras pasidarė darbininkų organizatoriumi. Neatsilikau ir aš. Mudu abu veikėme, agitavome, priklausėme patiems kai-

LIETUVIŠKOJI "VARGO MOKYKLA", dail. P. Rimšos "Vargo mokyklos" imitacija.

ATGAL GAMTON!

"Laisvosios Lietuvos"

GEGUŽYNĖ

ivyks
birželio 14 d. SPAIČIO
darže WILLOW SPRINGS

riausiems sąjūdžiams, kuriuos dabar vadina komunistų partijos vardu. Veikėme slapta. Už agitacijas ir 1929 metų demonstracijas Melrose Park, Illinois valstybėje, prie 25 gatvės gavau mušti nuo policijos ir ugniagesių, vos išsikau nuo kalėjimo. Nuo tada pasidariau fanatiškas komuniste. Nekenčiu visų, kurie kovoja prieš komunizmą. Suprantu, kad ir Maskvos komunizmas neduoda darbininkui pilnos lygybės, bet žemėje niekas tos lygybės ir negali įgyvendinti. Džiaugiuosi Lietuvoje veikiančia santvarka, - kur gali būti geriau, jei turtingiajai buvo sulyginti su varguoliais, bežemiai dabar turi tas pačias teises į kraštą, - kur gali būti geriau? Kovosiu ir nenusileisiu kiek tik mano ir mano vyro jėgos leis /Red. Atrodo neilgai, nes Rožė turi jau 78 metus/. Nors ir sena, bet be jokios pagarbos ir gailesčio karčiau visus, kurie yra prieš komunizmą..." taip dėstė karingoji senutė komunistė Rožė, gerokai prieš pusmetį.

Dažnai susitikdamas su ja, pasiteiravau kaip gyvena jos giminės Lietuvoje. Ji girėdavosi, kad gerai, kad esą laimingi ir t.t.

Tačiau neseniai susitikęs Rožę pamačiau gerokai pasikeitusį veidą. Neiškenčiau ir paklausiau: kas atsitiko?

"Jau kapituliavau, - karštai kalba Rožė, - mano giminės visi išnaikinti komunistų. Man rašydavo partija.. meluodavo.. Dabar atrasė pažįstamas ir parašė tiesą..."

Dabar jau Rožė žada kovoti prieš komunizmą, žada atversti ir savo vyrą, žada dar daug gerų darbų padaryti Lietuvai..

Iš pačių kaltininkų pasiskų matome, kad ir pas lietuvių komunistus, teisingiau - progresivistus, nėra tokios darnios vienybės, kaip jų vadai skelbia. Jie pritaria Maskvai, jos socializmui, bet suskilę komunistinės diktatūros socialinėje santvarkoje aiškinime.

Mūsų noras atitraukti visus ar nors dalį, yra sveikintinas. Tačiau, jei mes naudosime tas pačias priemones, kaip iki šiol, mes negausime jokių rezultatų. Pirmiausia pasiklauskime patys savęs, išgilinkime į savo veiksmus, darbus, laikyseną ir pamatysime, kad mes darome blogi, neigiamą įtaką ne tik komunistams, bet ir tiems, kurie jiems nepritaria. Šaukia ir prašo senesnės kartos imigrantai jungtis į jų sukurtas organizacijas.. O ką mes darome? Yra veikiančių organizacijų, kurių eilėse knisiasi Maskvos bernai ir demoralizuoja gerus lietuvių.. Mes to nematome, arba tiesiog nenorime su jais dirbti. Mūsų tolerancija tiek nusmukusi, kad yra baimės, jog vieton gėrio, broliškos ir tautinės meilės, neišauktų neapykantos ir keršto dvasia. Atminkime, kad žmoniškumas ir dvasinis šiltnamumas yra veiksmingesni nei išdidumas, luominės ir profesinės bacilos, kurios nekontroliuojamos mus ardo, drasko ir blaško.

Mes privalome atgimti dvasia, sulaužyti šių dienų mūsų nuosmukį, pajusti pareigą ir atiduoti savo duklę gėriui, vienybei, broliškumui, kraujo giminystei. Tada galėsime tikėtis ir rezultatų.

TV REPAIR SERVICE

ON ALL MAKES

VICTOR'S RADIO SERVICE

2318 West 50th Place

Savininkas V.OZECHAUSKAS

Telefonai:

PR 8 - 6932 ir GR 6-9324

I WAS THE WIFE OF MUSSOLINI

by RACHELE MUSSOLINI

● Benito Mussolini changed all our lives. By showing Hitler that aggression paid, he sent the world lurching towards war.

● What sort of a man was the dictator? What sort of a husband and father? What did he think of his contemporaries and of the great events which he helped to shape? Now come the answers from the person best qualified to speak: his widow.

LORD BEAVERBROOK

"AŠ BUAU MUSSOLINI ŽMONA"

Tokia antraštė pasirodė buvusio Italijos diktatoriaus Benito Mussolini žmonos - Racheles Mussolini atsiminimai, kuriuose pavaizduojamas diktatoriaus gyvenimas, atskleidžiama daug iki šiol nežinomų jo veiklos užkulisų, tiek karinių, tiek politinių ir baigiama tragiška diktatoriaus mirtimi.

Įdomesnes knygos vietas paduodami, mes kartu patiekiami ir savus komentarus, visą medžiagą gausiai iliustruodami istorinėmis nuotraukomis.

Rachele Mussolini.

MUSSOLINI

Parengė:
A.J.Brutenis

7-oji tąsa

Nieko nežinau kas atsitiko su Benito ir tas mane labai kankina. Tomis valandomis pajutau, ką reiškia nežinia ir laukimas. Mūsų vilos telefonas vėl neveikia ir aš negaliu susisiekti su draugais. Pagaliau ir jų likimas nežinomas, gal ir jie jau senai areštuoti?

Gal Benito nužudytas?

Prieš vilą renkasi vis daugiau žmonių ir augant jų skaičiui susidaro piktai šaukianti minia. Girdžiu Benito koliojimus ir antifasistinius šūkius. Minia bando įsiveržti į sodą, bet karabinieriai juos sulaiko. Karabinierių dabar jau žymiai daugiau, bet jie vis laikosi atokiau nuo vilos.

Mūsų pastaba. Mussolinio areštas buvo atliktas. Ministeriu pirmininku tapo maršalas Badoglio ir jo pirmas žingsnis buvo susisiekti su žygiuojančiais santarvininkais ir paprašyti taikos, kitais žodžiais tariant, - besąlygiškai kapituliuoti.

Rugsėjo 8 dieną Italija kapitulavo.

Hitleris reagavo labai staigiai ir griežtai: jis nuginčluoja Italijos akcijas ir skubiai meta keliolika vokiečių divizijų į Italiją.

Ant rytojaus, po Benito arešto, staiga atsirado Romoje vokiečių kariuomenė ir užėmė vilą. Jų buvo apie 300 vyrų, o tankai išsilygiavo sode.

Karabinieriai dingo. Padėtis buvo visiškai mįslinga. Kas dėjosi mieste, nežinojau. Niekas man neskambino ir aš niekam negalėjau paskambinti, telefonas vis neveikė.

Vokiečiai irgi nesilanko valon, bet jų vis daugiau atsiranda sode ir gatvėje prieš vilą.

Išeinu į kiemą. Vienas karininkas klausia manęs ar čia esanti Mussolinio vila. Jis, matyti, manęs nepažįsta ir kalbasi kaip su tarnaitė. Aš jam paaiškinu, kad esu Mussolinio žmona ir teiraujuosi apie Benito. Karininkas saliotuoja man ir atsiprašo kad nepažįs manęs. Apie Benito jis neturi jokių žinių, tik paaiškina, kad Italijos vyriausybė su Badoglio priešakyje, yra išdavusi Vokietiją ir kapituliacijai prieš santarvininkus. Jis taipgi paaiškina, kad dabar vokiečių armijos forsuo tu žygiu einančios į Italiją ir tuojau vėl bus atstatyta tvarka ir santarvininkai išmušti iš Italijos.

Mane tos žinios neramina. O didžioji mįslė - kur dabar yra Benito, pasilieka vis slogi mano širdyje.

Vakare ateina į vilą kitas vokiečių karininkas ir paprašo vietos 24 karininkams viloje. Jis irgi manęs nepažįsta ir mano kalbą su šeimininke. Išsikalbame. Jis

Mussolinio išvadavimas iš arešto. Mussolinis išeina iš Gran Sasso viešbučio apsuptas jį išvadavusių vokiečių parašiutininkų.

pasakoja, kad Mussolinis yra kaž kur išgabentas ir paslėptas, o jo žmona/taigi aš pati.../ esą bandžiusi pabėgti iš Italijos, bet buvo sulaikyta...

Kas jums tai sakė, - teiraujuosi pas jį. Jis aiškina, kad tos žinios buvo paskelbtos šiandien per radiją ir jis jas girdėjęs.

Siaurinėje vilos dalyje apsinakvoja vokiečių karininkai. Naktis praeina visiškai ramiai. Ryto metą atvyksta į vilą Italijos armijos majoras ir papasakoja daugiau man rūpimų žinių. Benito, jo žiniomis, yra kaž kur išvežtas iš Romos, bet netrukus būsiąs paleistas ir vėl grįšęs vadovauti Italijai. Pietuose italai pasidavė ir yra nuginčluoti santarvininkų, o šiaurėje padėtis labai neaiški, bet daugumas ten buvusių armijų buvo irgi nuginčluotos vokiečių. Majoras susijaudinęs dėl padėties, bet turįs vilties, jog kai atsiras Benito, viskas susitvarkys.

Tą pačią dieną gaunu ir daugiau žinių. Atvyksta pas mane policijos aukštas pareigūnas Polito ir atgabena laišką iš Benito! Polito buvo senas mūsų šeimos draugas ir sakėsi padaręs viską, kad gautų leidimą Benito laišką pristatyti man. Bet jis nežinojo kur buvo laikomas Benito, bet tvirtino, kad jis jaučiasi gerai ir greitai laiku viskas susitvarkys gerojėn pusėn.

Benito man rašė:

"Brangioji Rachele, laišką padavėjas pasakys plačiau apie mane. Tu žinai ką aš tu rečiau valgyti, bet nesuk tu maisto per daug. Aš negaliu parašyti kur esu, bet kol kas jaučiuosi gerai. ATsiųsk man drabužių pamainą ir kelias knygas. Nesirūpink, brangioji. Sveikink vaikus."

Kartu su Benito laišku man

buvo įteikta ir maršalo Badoglio trumpas laiškučiai, kuriame irgi buvo pažymėta, kad aš pasiųsčiau Benitui kiek rūbų ir pinigų. Raštukas daugiau nieko neaiškino ir buvo suredaguotas labai šalta me ir oficialiame tone.

Sios žinios mane sujaudina ir aš skubiai, ašarodama, rengiu mažiuką siuntinį savo vyrui.

Polito pasiima siuntinėli ir išvyksta pažadėdamas man visas žinias, kokias jis gaus, apie Benitą tuojau perduoti telefonu, kurį jis žadąs vėl įjungti.

Rugpiūčio 2 dieną vėl atvyksta pas mane Polito ir pareiškia, kad man reikia tuojau aplėisti Romą ir vykti į Rocca delle Caminate. Ten bus saugiau, esą ten jau nugabenti vaikai: Romano ir Anna Maria.

Skubiai pasirengiu ir mes išvažiuojame. Kaž koks keistas jausmas apima mane aplėdžiant vilą: ar beteks kada čia sugrįžti ir kas laukia manęs, mūsų vaikų ir vyro?

Mano bagažas labai kuklus ir mažas: kiek drabužių ir dėžė su Benito ordiniais. Visą kitą palikau tarnaitės globoje.

Kelionė buvo varginga ir su daugeliu sustojimų. Kariuomenės transportai buvo užkimšę kelius ir mums tekdavo ilgąs valandas išstovėti ir laukti, kol galėdavome vėl kiek pajudėti pirmyn. Pagaliau apie 11 valandą nakties mes atsiradome Roccoje.

Cia sužinau, kad vietinė policija yra gavusi žinių, jog čia būsiąs atgabentas ir Benito. Deja, tos žinios ir mano viltis greitai pamatyti jį neišsipildė. Kaip vėliau sužinojau, karalius buvo numatęs Benitą sugrąžinti į Roccą, buvo jau net mašina pasiųsta, bet Badoglio nusprendė kitaip padaryti ir laukto-

ji mašina niekada neatvyko į mūsų namus... Benito buvo slapta išgabentas kaž kur į pietus..

Iš viso padėtis buvo juokingai tragiška. Po poros dienų mes vėl likome kaliniai: mūsų namus apsupo karabinieriai ir jų vadas pareiškė, jog mums yra draudžiama išvykti iš namų. Lygiai taip niekas negalėjo ir mus lankyti, žodžiu, likome visiškai izoliuoti nuo pasaulio.

Kas atsitiko? Spėliojau. Bet atsakymo neturėjau. Tiesa, čia buvo ramu, bet toji ramybė mane kankino, nes nežinojau ką dabar jie padarė su Benito ir koks likimas laukia jo.

Maniau, kad greičiausia jis bus kur nors išsiųstas į kokią salą, kaip kadaise buvo pasielgta su Napoleonu.

Dideli rūpestį man kėlė ir jo sveikata. Jis negalėjo valgyti kiekvieną maistą, jam buvo reikalinga griežtai laikytis nustatyto maisto, bet kaip dabar jis gali tuo klausimu tvarkytis? Ar jam leidžia turėti tokį maistą, koks jam reikalingas? Ar yra kas jį pagamina?

Vėl sulaukiu laiško iš Benito. Jį atgabena policijos valdininkas, bet nei jis, nei laiške, nebuvo pažymėta kur

dabar yra Benito. Laiškai pagaliau pradeda reguliariai mus pasiekti, bet mes vis vien nežinome kur laikomas Benito.

Rugpiūčio pabaigoje atvyko aukštas policijos pareigūnas ir paprašė, kad aš tuojau parengčiau šiltus drabužius savo vyrui. Viskas buvo padaryta. Jis gavo savo šiltąjį apsiaustą, du švarkus, kepurę, pirštines ir šalikus.

Buvo aišku, kad Benito bus siunčiamas kur nors į šaltesnį klimatą. Bet kur? Aišku, jei jis nebus išvežtas iš Italijos, tai tokia vienintelė vieta galėjo būti - kalnai. Susidariau vaizdą, kad jį išgabens kur nors į kalnų vienuolyną ir ten laikys uždarą.

Pradžioje rugsėjo, kada sąjungininkai išlipo į pietinės Italijos krantus Calabrijoje, mūsų padėtis dar labiau pasunkėjo: mums buvo uždrausta net susitikti su žmonėmis.

Vieną popietį mums besiklausant radijo, - vokiškų karinių pranešimų iš fronto, staiga užgirstu sūnaus balsą! Taip, tai buvo Vittorio balsas. Vadinasi, jis nebuvo suimtas ir dabar yra pabėgęs pas vokiečius. Gimė viltis, kad gal jis galės ką nors padaryti ir mūsų padėčiai pakeisti. Gal pavyks jam mus išvaduoti iš šio kalėjimo..

Mūsų pastaba. Laike šešių savaitių, kurias Mussolini išbuvo areštuotas, tik labai mažas skaičius asmenų žinojo jo kalinimo vietą. Tai buvo laikoma labai griežtoje paslapyje, bijant galimo fašistų pasikesinimo jį išvaduoti.

Iš pradžių Mussolinis buvo laikomas Ponzos saloje, kiek vėliau buvo perkeltas į La Maddelina salą, abi salos va-

karinėje Italijos pusėje. Badoglio vyriausybė saugojo Mussolini, kad jis nepatektų nei į vokiečių, nei, pagaliau, į santarvininkų rankas. Bijodami galimo britų bandymo pagrobti Mussolini iš salos, nutaria jį vėl perkelti į žemyną – į žiemos kurorto

Gran Sasso apylinkes, Apeninų kalnuose. Nauja kalinimo vieta buvo 6.000 pėdų aukštyje, sunkiai prieinamoje kalnų vietovėje, stipriai saugoma ištikimų Badogliui karabinierių.

Bet vokiečiai iškrečia didelę sensaciją, – rugsėjo 12 dieną pasirodo vokiečių lėktuvai ir mažoje bei neparankioje vietovėje išlaipinamas desantas! Desantui vadovauja SS pulk, Skorzeny ir savo staigiu puolimu, po trumpų kautynių, nugali italus ir išvaduoja Mussolini.

Bet Mussolinis nesidžiaugia savo išvadavimu ir paklaustas kur jis dabar norėtų važiuoti, atsakė: "Mano politinė karjera yra baigta. Aš noriu važiuoti namo į Rocca della Caminate /jo namai netoli Forli/.

Bet Hitleris turėjo savus planus ką daryti su savo draugu. Jis buvo tuojau nugabintas į Miuncheną lėktuvu ir čia susitiko su Hitleriu.

Rugsėjo 12 dieną, mums bevalgant pietus, staiga į kiemą įvažiuoja vokiečių kelios mašinos ir jų kolonos vadas pareiškia, kad mes turime tuč tuojau pasirengti išvažiuoti, nes tolimesnis mūsų pasilikimas čia yra pavojingas.

Mes dar nieko nežinojome apie Benito išvadavimą iš kalėjimo ir įvairiausios mintys bei spekuliacijos sukosi galvoje. Kur mes vėl veža? Kodėl? Kas atsitiko, kad dabar vokiečiai ima rūpintis mumis? Bet laiko nebuvo per daug, – mes turėjome skubėti.

Viskas jau buvo supakuota. Metu paskutinį žvilgsnį į kambarį... ar sugrįšime kada dar čia?... Staiga mano žvilgsnys užkliūna už fotografijos, kurioje Benito stovi kartu su maršalu Badoglio. Mano nervai neišlaiko ir aš pribėgusi prie sienoje kabančios nuotraukos, nutraukiu ją ir suplėšau...

Mes išvykstame į Forli ir iš čia lėktuvu... Mums paaiškina, kad mes skrendame į Vieną. Skridimas nepraeina be pavojaus ir nuotykių. Skrendant mums virš kalnų, pasirodo priešo lėktuvai ir mes galime būti kiekvieno metu atakos aukomis. Pilotas skubiai leidžia lėktuvą žemyn ir mes nutumpame kaž kokiame lauko areodrome.

Praėjus pavojui mes vėl pakylame kelionei ir netrukus matau didelį miestą ir modernų areodromą. Mes leidžiamės. Tai buvo ne Vienos areodromas, bet... Miuncheno!

Su manimi buvo kartu mano vaikai: Romano, kuris tada jau buvo 15 metų ir Anna Maria, 14 metų.

Mus pasitinka liuksusinė mašina ir nuveža į Keturių Sezonų Viešbutį, kur aš sužinau džiaugsmingą naujieną:

"100 dienų respublikos" vadovybė: Mussolini, maršalas Graziani ir Fašistų partijos sekretorius Pavelini

šiandien vokiečių parašutinkai staigiu puolimu išvadavo kalinamą Dučę ir jį jau atgabenamas į Miuncheną! Mus globojęs vokiečių pulkininkas dar pridėjo, kad ryt aš jau galėsiu susitikti su Benito! Tai linksma ir smagi žinia! Pagaliau vėl mes būsimės kartu.

Aš nebuvau jo mačiusi jau septynias savaites ir kada areodrome pirmą kartą pamaciau jį... nustebau. Jis buvo labai išblyškęs ir suplonėjęs. Atrodė labai pavargęs ir išsisėmęs. Tai nebuvo tas pats Benito, pilnas energijos ir gajumo. Mes šiltai pasisveikiname su juo, bet dar nebuvo lemta šiandien ilgiau likti kartu, – Benito pareiškia, kad jis tuojau turės važiuoti į pasimatymą su Hitleriu. Bet jį norai turi nusilenkti gamtai: užveina gana didelę audrą ir vokiečių vadovybė, susisieksusi su Hitleriu, nutaria kelionę atidėti rytdienai.

Mes vykstame į puošnų Karl Palatz, kuris yra mūsų dispozicijoje. Čia mes po ilgų ir kankinančių nesimatymo valandų, turime progos kartu su vaikais praleisti visą vakarą ir naktį.

Benito buvo pasigailėtiname stovyje: kojines suplyšusias, apatiniai marškiniai žymiai per dideli jo ūgiui ir nešvarūs. Benito juokauja ir aiškina, kad kalėjimas lieka kalėjimu ir ten pakliuvus nėra ko laukti prabangos ar didelių patogumų.

Pasirodo, kada jis buvo gabenamas iš Ponzos salos į žemyną /tai buvo liepos 28 d/ ir su stipria apsauga buvo ikeltas į karo laivą, tai šio laivo jūrininkai, susirūpinę jo sveikata ir drabužių padėtimi, padovanojo jam naujus apatinius ir pridėjo dar 400 lirų pinigais, kurių jis visiškai jau nebeturėjo.

Išsimaudęs ir kiek pailsėjęs Benito pasijuto lengviau. Vakare mes suguldė vaikus, li-kome vieni ir ištisas valandas kalbėjome ir kalbėjome...

Buvo daug reikalų, kurie laukė aptarimo. Dalinomės išpučiais apie tai kas buvo ir susirūpinę planavome kas gi reikės daryti ryt...

Mes kalbėjome labai tyliai, kad joks pašalinis asmuo negalėtų pasiklausyti mūsų pasitarimo. Juk mes lietuviams visos problemos: ir savo namų ir politines.

Pagalinau aš sužinau iš jo apie paskutinį vizitą pas karalių. Sužinau kaip jis buvo suimtas, kalintas, ką planavo ir ką dabar mano daryti.

Aš prašiau jo, kad jis nebe-grįžtų atgal į Italiiją. Mano supratimu, jam ten jau nebebuvo kas veikti, nes visas jo padarytas darbas buvo sunaikintas nebeatstatomai. Bet jis pareiškė:

– Rachele, aš grįšiu ir vėl pradėsiu viską iš naujo. Aš turiu laikytis sudarytosios sutarties su vokiečiais ir padarysiu viską, kad Italiiją garbingai ištęstų savo žodį iki galo. Pilnai suprantu, kad tas gali kainuoti man gyvybę, bet kito kelio nėra.

Mūsų pastaba. Rugsėjo 14 Mussolinis atvyksta pas Hitlerį. Jis pareiškia, kad da-

bar jis norėtų pasitraukti iš politinio gyvenimo ir nematęs kelio kuriuo būtų galima atstatyti susidariusią padėtį.

Bet Hitleris nesutiko su tuo. Jis jau turėjo savo planus ir vertė Mussolini juos sekti. Hitleris ramiai pareiškia, kad Mussolinis turi imtis iš naujo kurti Italijos valstybę, šį kartą jau respublikos formoje, ir išlikti iki galo sąjungoje su Vokietija.

Čia Hitleris pagrasina Mussoliniui, kad jei šis nesutiktų su jo planais, tada galimas dalykas, jis bus priverstas nužudyti jį ir smarkiai nusiausti Italiiją karu.

Ir Mussolinis grįžta į šiaurinę Italiiją ir steigia Italijos Respubliką. Karalius paskelbiamas nušalintu. Bet tai buvo tik mariojonečių vyriausybė, nes Hitleris faktiškai valdė viską

Po trijų dienų Benito sugrįžo iš pasimatymo su Hitleriu. Jis buvo labai pavargęs ir mažai ką tepapasakojo man apie jų pasikalbėjimus.

Ir tik praslinkus keliems mėnesiams, jis vieną kartą man išsitarė, kad Hitleris tada jam pasakė: Duče, tu esi per daug geros širdies ir iš tavęs niekada nebus gero diktatoriaus...

Bus daugiau

DĖMESIO!

"Laisvoji Lietuva" skelbia

nuo š/m Vasario 1 d. iki liepos 1 d.

"LAISVOSIOS LIETUVOS" PLATINIMO VAJŲ

PRAŠOME VISUS SKAITYTOJUS PRIE JO PRISIDĖTI, VISAIS GALIMAIŠ BŪDAIS BENDRADARBIAUTI, – SIEKiant padvigubinti skaitytojus. MES IŠ SAVO PUSĖS PASIŽADAME DIDINTI IR TOBULINTI "LL", EINANT DIDŽIUOJU TAUTOS KELIU.

"LL" Redakcija, Administracija ir Leidėjai.

Buvusio Italijos Užsienų reikalų Ministerio ir Mussolinio žento grafo Ciano sušaudymas

SPORTO GYVENIMAS

PABALTIEČIU SPORTO VARŽYBOS CHICAGOJE

III Šiaurės Amerikos pabaltiečių sporto varžybose, įvykusiose balandžio 25-26 d. Chicagoje, lietuviai laimėjo 3 pergalės iš 5 čia vykusių varžybų. Lietuviai išėjo nugalėtojais vyrų bei jaunių krepšinyje ir moterų tinklinyje, tuo tarpu latviai nugalėjo vyrų tinklinyje ir stalo tenise. Estai, kurie šį kartą dalyvavo tik dviejuose varžybose, turėjo pasitenkinti viena antrąja vieta.

Pirmenybių dėmesio centre buvo vyrų krepšinio rungtynės, kurios baigėsi aiškiu lietuvių laimėjimu 98:80. Publškai raginant "šimtą", lietuviai pritrūko vieno metimo, tačiau jų persvara čia buvo labai aiški ir nereikėjo didelių pastangų pergalės iškovojimui.

Iš žaidėjų tarpo išsiskyrė Varnas ir Vitolinis, kurie tolimais metimais visus stebino. Varnas šį kartą buvo geriausias metikas ir surinko 28 taškus, o latvių Vitolinis sukaulė 23 taškus.

Lietuvių rinktinėi taškus pelnė: Germanas 6, Skaiger 19, Varnas 28, Šimkus 3, Žvinakis 1, Buntinas 2, Montre 4, Valaitis 19, Butka 9, Kamarauskas 7, Dirvonis 0.

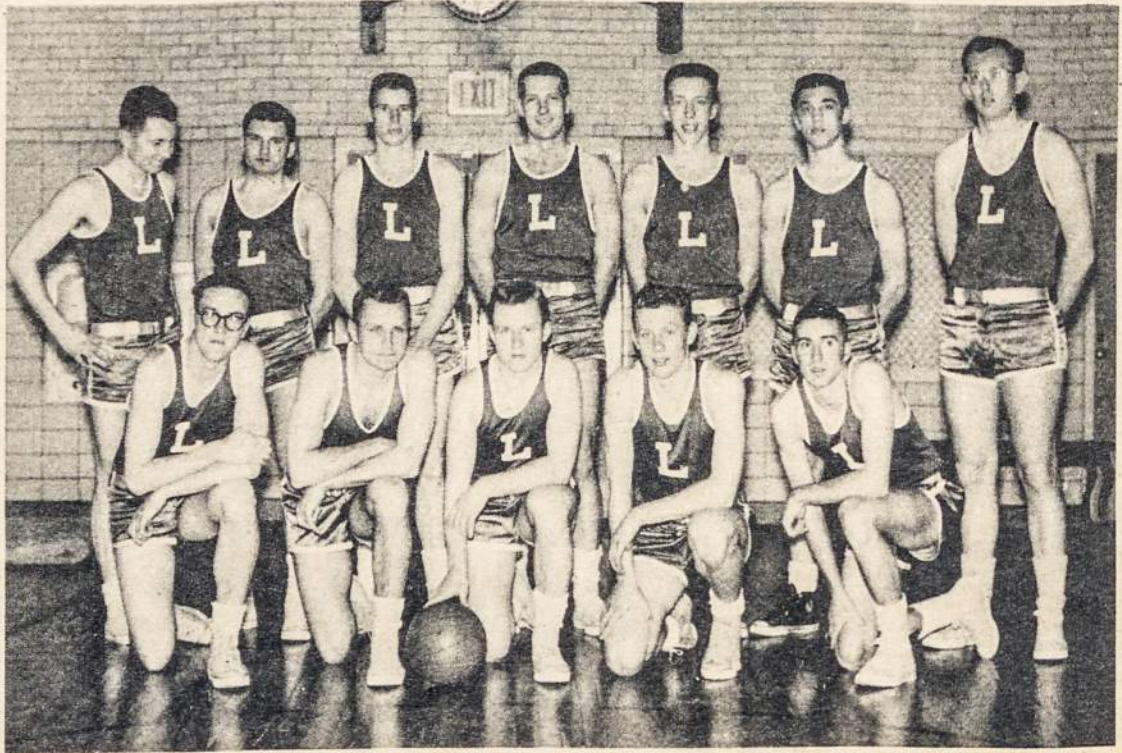
Jaunųjų krepšinyje lietuviai turėjo dar lengvesnę kovą ir įveikė latvius 63:45 /31:15/. Lietuvių rinktinėje gavo progą žaisti net 12 žaidėjų, nors tai gerokai atsiliepė į rungtynių pasekmę, kuri galėjo būti daug aukštesnė. Lietuvius atstovavo ir taškus pelnė: Valaitis 8, Galinaitis 8, Gudas 4, Jankauskas 9, Montre 4, Armonas 6, Benevich 10, Žvinakis 2, Bartkus 4, Demereckis 1 ir Karsas 7.

Vienas iš įdomiausių ir gyviausių pirmenybių susitikimų buvo tarp lietuvių ir latvių moterų tinklinio rungtynės, kurios pasibaigė 3:2 lietuvių pergale.

Nors pradžioje atrodė, jog mūsų pasiekis lengvą pergalę, tačiau kiek vėliau vaizdas pasikeitė ir prireikė net 5 setų nugalėtojo išaiškinimui. Lietuvių komandoje žaidė: M. Raudienė, O. Blandytė, A. Loye, A. Barzdukaitė, S. Juodvalkytė, A. Liutkutė, I. Besperaitė, J. Laikūnaitė, E. Kajeckaitė.

Vyrų tinklinyje aiškiai vyravo latviai ir jie čia be didesnių pastangų įveikė lietuvių 3:0 ir estus 3:1, pelnė I vietą. Estai nugalėjo lietuvių 3:1, liko antraisiais. Lietuvių rinktinę sudarė: V. Eikinas, A. Liutkus, M. Leknickas, Z. Žiupsnys, A. Racka, A. Bielskus ir B. Babickas.

Vyrų komandinį stalo tenisą nelaukiai laimėjo latviai, kurie nugalėjo lietuvių 5:4 ir estus 5:1. Lietuvių rinktinė prieš latvius pasirodė gana lopytos sudėties (J. Nasvytis, V. Kleiza, ir B. Zemaitis), o rungtynėse su estais J. Nasvytį pakeitė P. Gvildys. Estai prieš lietuvių nepajė-

Lietuvių krepšinio rinktinė, kuri įveikė latvius 1959 metų Šiaurės Amerikos Pabaltiečių pirmenybėse, įvykusiose balandžio 25-26 d. Chicagoje.

Apačioje: Vaizdas iš Šiaurės Amerikos Pabaltiečių pirmenybių. Nuotraukoje matyti: taškų skaičiuotojas Z. Navickas, pranešėjas M. Vygandas, P. Petrutis, vyrų krepšinio komandos treneris A. Lauraitis.

Kitoje, - Pabaltiečių pirmenybių komiteto pirmininkas P. Petrutis įteikia dovaną moterų tinklinio varžybų laimėtojai - lietuvių komandos kapitonei O. Blandytei. Nuotraukos Z. Degučio ir Edv. Šulaičio

gė stipriau pasipriešinti ir pralaimėjo 1:5.

Individualinėse varžybose pirmuoju išėjo V. Kleiza, kuris baigmėje sudorėjo latvi Olinš 3:1. Trečiuoju liko Gvildys, pusiaubaigmėje nusi- lenkęs Olinšui. Rungtynėse dėl trečios vietos Gvildys sukaulė latvi Mikelsons 3:1.

Šiaip šios pirmenybės, atrodo, pavyko gana gerai ir jų nuotaika buvo puiki. Stebėjo apie 600 žmonių, kurių didesnę dalį sudarė lietuviai, nors ir latviai čia turėjo nemažą būrelį žiūrovų.

Išpūdingai praėjo ir pirmenybių oficialioji dalis ir paradas, dalyvaujant trijų tautų sportininkams. Buvo pasakyta eilė kalbų ir įteiktos dovanos laimėtojams.

Edv. Šulaitis

MANAGEMENT

Former drilling contractor with 25 years experience in drilling, production, exploration and acquiring oil and gas production for his own account, desires connection with either individual, group, or company that needs management, supervision and future exploration direction. Last 15 years in West Texas and New Mexico. Location unimportant if justifiable.

Either Domestic or Foreign or Both.

Would accept opportunity to participate in future exploration and development. Have qualified geological and exploration staff.

For details and particulars, Write or Wire Dept. P

R. MAKIN

P. O. Box 1626

Hobbs, New Mexico

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS

AUTOMOBILIŲ, GYVYBĖS, NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ,
GAISRO, LIGONINĖS.

Specializuojuosi ligoninės draudimais asmenims virš 60 metų amžiaus
Continental ir Prudential draudimo bendrovėse.

SEVERINAS KRUTULIS

5916 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILL.

Telef. PROspect 8-2233; namų HEMlock 4-8297.

NURSES (Reg.)

Immediate openings in modern 300-bed general hospital. Starting salary \$280 a month with regular increases, 40 hour week. Diff. for afternoon and night duty. Liberal personnel policies. Private rooms available in nurses' residence. Write:

Director of Nursing

**Wilmington General
Hospital**

WILMINGTON, DEL.

or call OLYmpia 6-2551

BUSSERT Funeral Home

Modern Chapel — Ample Parking
Lady Attendant
Ambulance Service
Distinctive — Understanding —

Dependable Service

DAY or NIGHT

PHONE 3

Vern K. Bussert
Mrs. Vern K. Bussert

355 N. 5th — Sheldon, Illinois

IVAIRUMAI

SEPTYNI PASAULIO STEBUKLAI

Didžiuliai architektūros kūriniai ar įgyvendinti technikos bei mokslo laimėjimai, šiandienos kalbose vadinami vienu iš septynių arba tiesiog - aštuntuoju pasaulio stebuklu.

Ne kartą ir ne vienam kyla klausimas: kas gi yra tie septyni pasaulio stebuklai.

Pirmasis septynių sąrašas buvo paskelbtas II-ame amžiuje prieš Kristų viename kelionių vadove, apimančiame Viduržemio jūros kraštus. Štai tų stebuklų gradacija:

1/ CHEOPSO /egiptiškai-Khufu/ arba didžioji piramidė, vakariename Nilo krante, Egipte. Pastatyta apie 2690 metus prieš Kristaus gimimą. Paruošiamieji darbai tęsėsi 10 metų, gi 100.000 darbininkų per 20 m. užbaigė šį karališką muzoliejų ir paminklą. Jis užima 12 akrų plotą, turėjo 481 pėdą aukščio /dabartinis aukštis yra 451 pd., nes amžių bėgyje piramidė nustojo apie 400000 kub.pd./. Papėdėje yra išlikęs Didysis Sfinksas.

2/ KABANTIS BABILONO SODAS, įrengtas karaliaus Nebuchodonosaro II-ojo, VI-ame amžiuje prieš Kristų. Jis stebino augmenijos įvairumu, pakeltų terasų aukštumu ir fontanais, kurie drėkino sodo augmenis. Terasos laikėsi ant stulpų ir Babilono sienų, pagražintų anų laikų nuostabiais tapybos ir skulptūros darbais. Deja, šiandien yra išlikę tik griūvėsiai.

3/ ZEUSO STATULA OLIMPE, graikų skulptoriaus Phidias 40 pėdų sėdinčios figūros kūrinyje iš 462 metų pr.Kr. laikų. Statula žuvo gaisre, Konstantinopolyje.

4/ DIANOS MALDYKLA EFEZE, Mažojoje Azijoje, pastatyta 4 a. prieš Kr. turi 140 pėdų aukščio su 60 pėdų aukščio 127 kolonomis. Deja, sunaikinta laike gotų invazijos 262 m. po Kristaus gimimo.

5/ HALIKARNASO MUZOLIEJUS, Mažojoje Azijoje, pastatytas IV amžiuje prieš Kr. turėjęs 140 pėdų aukščio. Sunaikintas žemės drebėjimo XV amžiuje.

6/ RHODES SALOS KOLOSAS, saulės dievo Helios statula, 105 pėdų aukščio, užbaigta 280 mt. prieš Kr. ir po 56 metų sunaikinta žemės drebėjimo. Pro statulos kojas galėjo praplaukti tuolaikiniai didžiausi laivai.

7/ ALEKSANDRIJOS ŠVIESNAMIS, Egipte, pastatytas Pharos saloje ir dažnai tuo vardu vadinamas. Užbaigtas karaliaus Phtolomėjaus II-ojo trečiame amžiuje prieš Kristaus gimimą. Ant šio 200 pd. aukščio pastato visuomet degdavo ugnis ir tarnavo kaip švyturys Aleksandrijos uostui. Pastatas buvo sunaikintas XIV amžiuje žemės drebėjimo.

Tai tokie buvo septyni pasaulio stebuklai senovės laikais.

VIDURINIŲ AMŽIŲ SEPTYNI STEBUKLAI

Amžių bėgyje "7" vis turėjo simbolinės reikšmės. Seno-

jo ir Naujojo Įstatymo knygoje, religiniuose nuostatuose, legendose, pasakose ir padavimuose skaičius "7" vis išlieka madingas. Tokiu jis išliko iki paskutinių dienų.

Viduriniuose amžiuose septyni stebuklai buvo paskelbti VI amž. šv. Gregorijaus iš Torsos. Jis palieka 4 iš pirminio sąrašo, papildydamas Nojaus Arką, karaliaus Saliamono šventyklą ir deivės Herakles teatrą.

Betgi Viduriniųjų amžių septyniais stebuklais yra laikomi:

- 1/ ROMOS KOLIZIEJUS, romėnų teatras, užbaigtas imperatoriaus Vespaziano, su narvais žvėrimis, didele aikšte ir milžinišku skaičiumi vietų žiūrovams. Koliziejuje būdavo gladiatorių rungtynės, pergalių parada ir nusikaltėlių bei krikščionių mirties vieta, sudraskant plėšriams žvėrimis.

- 2/ ALEKSANDRIJOS KATAKOMBOS prie Libijos dykumos, kur kadaise buvo miestas su garsia Serapio maldykla, sugriautas turkų ir arabų 7-9 amž. Katakombose slėpdavosi nuo persekiojimo pirmieji krikščionys.

- 3/ DIDŽIOJI KINU SIENA, pradėta statyti III amž. prieš Kr. ir statyta iki XIV amžiaus. Tą sieną turi 1.500 milių ilgio ir saugojo šiaurės Kiniją nuo barbarų puolimų.

- 4/ STONEHENGE, Salisburio apylinkėje, Anglijoje. Spėjama, kad tai yra labai senas statinys, XVII amžių prieš Kristaus gimimą užsilikęs kapinynas ar maldykla saulės garbei, pastatyta iš mėlynųjų Valijos akmenų.

- 5/ PORCELANO BOKŠTAS, Nankinge, Kinijoje. 260 pėdų aukščio, 9 aukštų porcelano plytelėmis papuoštas pastatas. Bet 1853 metais jis buvo sugriautas sukilėlio Tai Ping.

- 6/ PASVYRĖS PIZOS BOKŠTAS, Italijoje, pastatytas 1350 met. Tai katedros 8 aukštų varpinė, 179 pėdų aukščio. Bokštas yra pasvyręs virš 16 pėdų nuo statmeniškos linijos.

- 7/ KONSTANTINOPOLIO ŠV. SOFIA, arba Hagia Sophia, imperatoriaus Justiniano 548 m. pastatyta baz-

/ nukelta į 11 pusl./

ATKREIPKITE DĖMESĮ
ATKREIPKITE DĖMESĮ,
kad dabar siuntiniams kainos pasikeitė į gerą pusę - muitai ir kitos išlaidos sumažėjo.
Reikalaukite informacijų. Jei neturite savo daiktų siuntimui, - gausite pasmus: kostiumams, palatams, suknelėms medžiagos, akordijonai, foto aparatai, siuvamos ir rašomos mašinos, stiklui piaučiai deimantai ir visa eilė kitų prekių - didžiausias pasirinkimas tik WORLD PARCEL SERVICE

DĖMESIO! Kas pristatys šį skelbimą gaus dovaną!

3320 So. Halsted St. (J. Karvelio prekybos patalpose)
Chicago, Ill. Tel. YArds 7-0677.

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTURA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeiškite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue

Chicago 36, Illinois

Tel.: Walbrook 5-5671

CORCORAN FUNERAL HOME

AIR CONDITIONED CHAPEL

6150 N. Cicero Avenue, Chicago

Phone: PE 6-3833

◆ DISTRIBUTORS ◆

CHOICE TERRITORIES THROUGHOUT

THE ENTIRE U. S. A. NOW EXIST
NEW PORTABLE TRAVEL-WELD

◆ ARC WELDER ◆

• Mounts Easily Under the Hood of Pick-up Trucks •
Powered by Truck Engine.

OUTPUT UP TO 300 AMPS.

WELDS • CUTS • BRAZES

If You Have a Following and Can Produce Sales
the Potential is Virtually Unlimited.

Only Capable Producers Need Apply

While Exceptional Openings in Choice Areas Are Available.

Write or Wire Today.

All Replies Confidential.

BRAHAM INDUSTRIES

8744 HAM, MINNESOTA

Gardžiausia duona — bulkutės — sausainiai — tortai

Kas Valgo Bruno Duoną
Visad Žydi Kaip Aguona!

BRUNO KEPYKLOJE

KEPA

LIETUVIŠKĄ DUONĄ!

SAV. BRUNO MACIANSKAS,

3339 South Lituania Avenue
CLiffside 4-6376

Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat
siunčiame į visus artimuosius miestus

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE!

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsisteigimo 1924 metų, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas rūs gausite ne tiklį saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois valstybėje.

Milijonai dolerių morgičių paskoloms. Ant prieinamų išlygų. Lengvais išmokėjimais. (Darome paskolas iki 25 metų išmokėjimo ant tinkamų nuosavybių. Rašykite dėl informacijų. MŪSŲ TURITAS VIRS \$29,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave.

Tel. GRovehill 6-7575

Chicago, Illinois

Atdara: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8.
Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 valandos po pietų.

Amerikos Lietuvių Bendruomenė

INFORMACIJOS ŽINYBA VEIKIA

JAV Lietuvių Bendruomenės Informacijos Žinyba, įkurta 1958m. vasario 8d. jau baigė organizacinius darbus ir pradėjo savo darbo barą.

Žinyba yra pastoviai veikianti bendruomenės institucija. Jos tikslas aptarti ir skleisti LB ideologiją bei informuoti apie Lietuvių Bendruomenės veiklą.

Informacijos Žinyba apima visą eilę skyrių: spaudos ir radio, bendruomeniškos minties gilinimą bei itaigojimą, pasikaitininkų, leidinių ir medžiagos telkimą/archyvą. Jos būstinė Chicagoje.

Informacijos Žinybos vadovybė išrinkta JAV LB Tarybos sesijoje. Dėl eilės formalaus pobūdžio klausimų Vadovybė negalėjo tuoju imtis darbo. Tik vasario 8d. Chicagoje buvo aiškiai sutarta Informacijos Žinybos Valdybos ir JAV LB pirmininko Stasio Barzduko Informacijos Žinybos veiklos plotmė ir santykiavimas su kitomis Lietuvių Bendruomenės institucijomis.

Informacijos Žinyba administraciniu požiūriu priklauso JAV LB Centro Valdybai, kuri tvirtina samatą, darbo planą, bei patvarko administracinius reikalus tarp IZ ir JAV LB apygardų, kurios betarpiškai santykiauja. Žinyba savo veiklos srityje yra savaiminga. Žinybos tikslas - liečiančius ideologiją ir kitus esminius reikalus taria JAV LB Taryba.

Informacijos Žinybos Valdybą sudaro: pirm. Gediminas GAL-

VA, 1231 So 50th Ave, Cicero 50, ILL. telef. TOWnhall 3-5766. Pirm. pavaduotojas kun. Antanas Juška, 1644 W. Wabansia Ave, Chicago 22, ILL. telef. ARmitage 6-1310. Sekretorius - Jonas Jasaitis, 7252 So Whipple St. Chicago 29, ILL. Telef. HEmlock 4-2165.

Informacijos Žinybos skyriai jau pradėjo savo darbą.

LB TARYBOS SESIJA

LB Tarybos Prezidiumas, atsižvelgdamas į esamų LB reikalų aktualumą, nutarė sušaukti LB TARYBĄ 2-ajai sesijai. Sesija šaukiama liepos 4-6 d.d. Chicagoje.

CENTRINĖ ŠVIETIMO TARYBA

LB Centro Valdyba priėmė LB Centrinės Švietimo Tarybos statutą. Taryba yra LB organas lituanistinio švietimo reikalams. Ją sudaro: pirm. J. TAMULIS, vicepirm. J. Ignatonis ir motina M. Aloyza, sekr. A. Dundulis, nariai A. Ruzgys ir M. Krikščiūnas.

CV BIULETENIS Nr. 17

Jau suredaguotas ir atiduotas spausdinti. Spausdinama 1.000 egz. Biuletenis eina 8 pusl. ir teikia LB dirbamo darbo vaizdą bei reikalingiausias informacijas. Jį galima prenumeruoti, kaina metams 1 doleris.

RYTINĖS DALIES SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 9 ir 10 New Yorke lietuvių klubo salėje /280 Union Ave/ įvyksta JAV rytinės dalies LB apygardų bei apylinkių atstovų ir lituanistinių mokyklų mokytojų, ten reziduojančių švietimo darbuotojų bei mokyklų tėvų komitetų atstovų suvažiavimas.

Susitarimu su LB Centro Val-

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133-37 So. Halsted Str. Telef. VI-2-6172

**POKYLIAMS
KONCERTAMS
VESTUVEMS**

4 Salės

VIRTUVĖS
(su maistu ar be maisto)
išnuojamos neaukštomis kainomis.

Jūsų patogumui
čia pat

B A R A S

Jaukus putojančių taurių pavėsis
ir žavi muzika.

dyba, suvažiavimą organizuoja LB New Yorko Apygarda.

Svečiais į suvažiavimą kviečiami visi lietuviai, kuriems artima bendruomeninė ideja ir rūpi LB veikla.

Iš Centro Valdybos suvažiavime dalyvaus pirm. St. Barzdukas, išdavininkas J. Staniškis ir švietimo ved. P. Balčiūnas. Suvažiavime dalyvaus ir pranešimą padarys Centrinės Švie-

timo Tarybos pirm. J. Tamulis.

Suvažiavimo tikslas - LB organizacinių, veiklos, lituanistinio švietimo ir kultūrinio darbo klausimų svarstymas. Tai yra klausimai, susiję su tautiniu mūsų išlikimu. Jiems reikia visų mūsų atsakomybės pajutimo.

Linkime suvažiavimui būti gausiam ir darbingam.

LB Centro Valdyba

FOR SALE

800 PATENTED MINING CLAIMS 7500 ACRES
GOLD, SILVER, LEAD, ZINC and COPPER. Silverton, Colorado. One of the Richest Precious Metal Districts in the World. Will Sell (Retaining a 3% Royalty) for Less than Cost of Patent and Taxes Paid. 50% Has Heavy Timber. Terms. U. S. Mining Engineer's Map Report and Blue Prints, etc. This property is not like Leadville and Cripple Creek, Colorado. 2,000 to 3,000 feet to ore bodies, but is shallow tunneled. A good poor man's opportunity. \$100.00 an acre.

H. C. SPRINKLE, P. O. Box 1835, DURHAM, N. C.

LIETUVIŠKA UŽEIGA

LITO CLUB

Jaukiusia užeiga po sunkiųjų darbo praleisti laiką ir pasivaikinti įvairiausiais gėrymais.

Jūsų maloniam patarnavimui
VIKTORIJA KARALIENĖ 3464 Lituanica Ave Tel BI 7-9326

Visi maloniai kviečiami atsilankyti

Automobilių Taisydas ir Gazolino Stotis

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos. — Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

Darbas atliekamas patyrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Sekmadieniais uždaryta.

M. ČESAS

1934 West 59th Street Tel. GR 6-9136

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Parūpina apdraudas ir dvigubus aliuminiinius langus

DRAUDŽIU: namus, automobilus, baldus, langus ir kita su teikdamas Jums ramybę nelaimėti.

Jūsų patogumui, gaminu dvigubus aliuminiinius langus sumažindamas apsidymo išlaidas ir darbą —

JUOZAS SPAITIS

3261 So. Halsted Str.
Telef.: Victory 2-6469

Čia gaunami geriausi baldai, televizijos ir radijo aparatai, siuvamos mašinos, šaldytuvai ir visi kiti namų apstatymui reikalingi daiktai.

DUODAMA IŠSIMOKĖJIMUI
15 MĖNESIŲ

2310 W. Roosevelt Road
Telef. SEeley 3-4711

ROOSEVELT FURNITURE CO.
EAST TOWN

Krautuvė atidaryta
KIEKVIENĄ DIENĄ
Pirmadienį ir ketvirtadienį
iki 9:30 val. vakaro
Sekmadienį nuo 11 iki 4:30 p. p.

Savininkai:
BERTULIS
ir
RAUDONIS

Nuotrauka iš gražiai nusisekusių
Clevelando "GRANDINELES" gastrolių
Chicagoje

/atkelta iš 9 pusl./

nyčia, dabar – bizantinio meno
muziejus. Išsiliko iki šių die-
nų.

- BET ŠIANDIEN apsispręsta
laikyti septyniais pasaulio
stebuklais štai ką:
- 1/ Didžioji/Cheopso/piramidė
Egipte.
 - 2/ Hagia Sofia, Turkijoje.
 - 3/ Pasviręs Pizos bokštas, It.
 - 4/ Taj Mahal muzoliejus Agra
mieste, Indijoje.
 - 5/ Vašingtono paminklas, JAV.
 - 6/ Eifelio bokštas, Paryžiuje.
 - 7/ The Empire State dangorai-
žis New Yorke.

Kai kurie į šį sąrašą dar
norėtų įtraukti Panamos kana-
lą, San Francisko Auksinių Var-
tų tiltą, Sv. Petro bažnyčią Ro-
moje ir t.t.

Spesifiniai savus septynius
stebuklus yra išskaičiavusios
kai kurios mokslo ir techni-
kos šakos. Yra taip pat nusta-
tyti ir septyni ne žmogaus ran-
kų ar proto padaryti pasaulio
stebuklai.

Apie juos kitą kartą.

Registered Record Librarian

88 bed hospital, pleasant sur-
roundings, free meals. Blue
Cross, life insurance, Hospital
experience necessary, salary
open.

Central Community Hospital

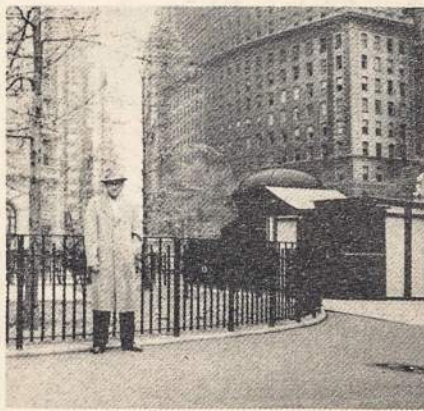
5701 S. Wood
REpublic 7-4600

Medical Stenographer

40 hours, 5 day week. Salary
open. 88 bed hospital. Pleasant
surroundings, free meals, Blue
Cross and life insurance. Know-
ledge of medical terminology
required. English speaking.

Central Community Hospital

5701 S. Wood
REpublic 7-4600

RAŠO KNYGĄ APIE ZARASUS

Petras Matekūnas iš New
Yorko baigia rašyti knygą
apie Zarasų kraštą. Galuti-
nas medžiagos suredagavimas
ir išleidimas dar užims ne-
mažai laiko.

Matekūnas yra autorius kny-
gos "Kufsteino Lietuvių Sto-
vykla", kuri buvo išleista
1956 metais.

AŠTRI IR PIKTA KRITIKA

REIKALO NEPATAISO

Kritikavimas mūsų išeivijoje
pasidarė lyg narkotikas:
kritikuojama dažniausiai pa-
viršutiniškai, tendencingai ir
tuo pat metu labai piktai ir
griežtai. Bet kritikos susi-
laukia beveik viskas, kas tik
daroma. Ar tokia negailėstin-
ga ir "autoritetinga" kriti-
ka neša tobulėjimą?

Žinovai teigia, kad kritiš-
kas sprendimas turi prasmę,
jei tariamas su meile ir pa-
garba ir, svarbiausia, jei ver-
čia tobulėti. Tačiau, jei kri-
tiškas vertinimas turi tiks-
lą "nuvainikuoti" ar "suves-
ti sąskaitas", jisai ne tik
kad naudos neneša, bet tik pri-
sideda prie dezorganizacijos
ir atneša tikrą žalą.

Dėl žiaurios kritikos nie-
kas geriau neveikia, niekas
geriau nedainuoja, neparašo,
nevidina ar kitaip tobuliau
nepasireiškia.

Tačiau tokia neapdairi ir
"piktybinė" kritika gali už-
mušti užsidegimą, sulaiko pa-
siryžimą ir neretai sustabdo
net patį darbą. Nors, antra
vertus, turime pripažinti, kad
kūrybingumui ir darbingumui

mažai tepadaeda ir tušti pagi-
rimai ar bereikalingi išaukš-
tinimai. Sveikas tėra nuošir-
dus skatinimas, atsiekimų pri-
pažinimas, žinovų kritiškas ap-
tarimas. Bet geriau dirbti ar
tobulėti niekada neprivers
griežtas ir piktas papeikimas
šališkas paneigimas ir dile-
tantiškas pastangų vertinimas
S.K-tis

LĒKTUVNEŠIS INDEPENDENCE

Nesenai užbaigtas ir išleis-
tas pratyboms lėktuvnešis IN-
DEPENDENCE pralenkia visus li-
gišiolinius šio tipo karo lai-
vyno vienetus.

Jis yra 60.000 tonų. Nuo jo
denio kas 15 sekundžių gali
pakilti lėktuvas. Įgulą suda-
ro 450 karininkų ir 3.350 jū-
reivių. Lėktuvnešyje yra li-
goninė, biblioteka, modernus ki-
no teatras, krepšinio ir tink-
linio aikštės, spaustuvių, krau-
tuvės ir remonto dirbtuvės.

Lėktuvnešio denis turi 4
akerius ploto!

CICERO UZEIGOJE LITUANICA

JAUKIAI
PRALEISI
VAKARĄ

pas TADĄ KAZIMIERAITĮ
Penktadieniais, Šeštadieniais ir
Sekmadieniais, atidaryta 24 va-
landas.

Cia be gardžių gėrimų ir už-
kandžių, yra įvairių žaidimų:
4920 West 14th Str., Cicero 50,
Illinois Telef.: TOWNhall 3-9601

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel.: ofiso AR 6-0161
rez. GR 2-9203

Ofisas – 3148 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: PROspect 8-1717
Valandos: po pietų 1–3; vak. 7–8

tiktai antradieniais ir penktadi-
eniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofi-
sas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7868

Daktaras
JUOZAS BARIKUS

Gydytojas ir Chirurgas
2336 W. Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.

Val.: 1–3:30, 6–9 p.p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.;
11 val. ryto – 2 val. p.p. šeštad.
Tik susitarus trečiadieniais.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 So. Archer Ave.
Įėjimas iš Whipple Ave.

Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Įskiriant trečiadienius
ir sekmadienius.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.

Telefonas:
ofiso LAfaet 3-4949
namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas
Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street
Tel.: VIRginia 9080 ir 9081.

Didelis pasirinkimas įvairių kos-
metikos dalykų ir malonus patar-
navimas pato savininko.

Pr. Šimkaus.

ARS-FOTO STUDIJA

3210 SO HASTED ST., Chicago Ill.

Daro įvairių dydžių portretus
Atlieka studijos ir foto mėgėjų darbus ir nuotraukas
Aprūpina gera filmine medžiaga

Rudeninių ir žieminių lietpal-
čių, paltų, o taip pat šiltų vilno-
nių megstinukų didelis pasirinki-
mas pas:

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR
BATŲ KRAUTUVĖ,

4630 – 32 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill.
Telef.: YA 7-1272

Cia gausite geras prekes pigesne kaina
ilgesniam išsi-mokėjimui be nuosimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atdara: Pirmad. ir ket-
virtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val.
vak., kitomis dienomis iki 6 v.vk.
Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val.
Kalbame lietuviškai,

Lithuanian

Newspaper

911 W. 32 St.
Chicago 8, Ill.

Laisvoji Lietuva

KONSULAS DR. DAUŽVARDIS

balandžio 22 dalyvavo Chicago Universitete Konsulų pagerbimo ir su Universitetu susipažinimo pietuose;

- balandžio 23, Valparaiso Universitete, Tarptautinių Santykių Klubu kviestuojų svečių ir paskaitininku tema: Lithuanian Reaction to the Soviet Proposal on Berlin. Už išsamiai ir gražiai skaitytą paskaitą, Konsulas gavo malonų padėkos laiškas iš Klubu vadovybės.

- balandžio 29, Japonijos Imperatoriaus gimtadieniui paminėti, buvo kviestas ir dalyvavo priėmimo pas Japonijos Gen. Konsulą Evanstone.

- balandžio 30, Chicago Mero Daley kviestas dalyvavo pagerbiant Olandijos laivo kapitoną Klein, kuris pirmas atplaukė Chicago naujuoju St. Lawrence upės keliu, kuris dabar Chicago jungia su Atlanto vandenynu ir kuriuo gali naudotis jūriniai laivai. Chicago nuo dabar tampa jūriniu uostu.

- JUSTINAS MACKEVIČIUS ir jo sūnus, pirmininkai Standard Federal Savings & Loan Ass'n, dalyvavo stambiųjų Amerikos finansininkų suvažiavime Floridoje. Mackevičių vadovaujama taupymo įstaiga yra pasiekusi 70 milijonų dolerių.

- K.A. LATONAI, Laisvosios Lietuvos skaitytojai, gegužės 30 d. švenčia 30 metų vedybinių gyvenimo sukaktuves.

- V ir A. RADVILAI pasitikdami beartėjančias atostogas, išsigijo naują automobilį. Radvilų sūnus šiemet baigia gimnaziją.

- A. PETRAUSKAS, su šeima atvyko iš Melbourne, Australijoje, į JAV ir apsigyveno Cicero, ILL.

- A. GINTNERIS išrinktas Chicago Žurnalistų Skyriaus pirmininku.

- ROMUALDAS KRONAS baigė Chicago Technikos mokyklą BS laipsniu, mechaninės inžinerijos srityje. Jis ir jo Ponia Baniutė /Mašiotaitė/ yra LAS ir LL bičiuliai. Kronai augina dukrelę Sigutę ir sūnų Ramutį.

- S. PUKELIS energingas namų statybos kontraktorius šiemet jau pastatė 5 namus prie 69 ir Hoyne gatvių.

KOMPOZITORIUS A. VANAGAITIS žurnalo ir radijo MARGUTIS įsteigėjas bus paminėtas gegužės 24 d. 3 val. 30 min. Marijos vardo mokykloje.

Ta proga iš Amsterdam N.Y. atvyksta buvęs Vanagaičio artimas bendradarbis Juozas Olšauskas.

BALF CICERO SKYRIUS gavo leidimą rinkliavai miesto gatvėse š/m gegužės 16 dienai.

Chicago lietuviai kviečiami prisidėti prie rinkliavos pasisekimo ir tinkamai išnaudoti šią retą progą.

Registruotis pas D. Sabalį. Telefonas - TO 3-8735 ir pas J. Arštikį, - TO 3-3146.

Dail. V. IGNAS-IGNATAVIČIUS Chicagoje surengė apžvalginę parodą, išstatydamas 60 paveikslų.

V. PASAKARNIS, LL bendradarbis, persikėlė iš Clevelando į Tonawanda, N.Y. Jis dirba draudimo bendrovėje. Buffalo apylinkės tautiečiai susilau-

kė naujos visuomeninės jėgos.

J. BABLINSKAS, Amsterdam, N.Y. šioje mažoje lietuvių kolonijoje visuomet uoliai prisideda prie lietuviškų reikalų ir veiklos už Lietuvos laisvę. Tenka pastebėti, kad ši kolonija pasižymi geru sugyvenimu tarp senosios ir naujosios kartos.

C. J. ANČIUKAITIS, Hagaman, NY yra gero sugyvenimo su senaisiais Amerikos lietuviais pavyzdys. Mūsų senosios kartos skaitytojai laiškais ne kartą tai vėl paminėję.

Kun. BENEDIKTO SUGINTO 40 metų kunigystės sukakties proga, gegužės 10 d. Jaunimo Centre, 320 So Claremont Ave, rengiamas iškilmingas minėjimas: 11 val. šv. Mišios naujoje Tėvų Jezuitų bažnyčioje ir pamokslas prof. kun. Jz. Venckaus SJ, o 12 val. Jaunimo Centre, žemutinėje salėje bus vaišės ir sveikinimai. Maloniai yra kviečiami visi dalyvauti.

Išlaidoms padengti aukojama bent po 1 dolerį. Pakvietimus galima gauti: J. Karvelis, 3322 So Halsted St knygyne, Marginiuose, 2511 W 69 St., St. Ramanauskas - 4559 So Hermitage Ave, J. Memėnas - 1439 So 49 Ave, F. Mackevičius - 2457 W. 46 Place, arba rašyti Mrs. Aleksandra Kybartienė 7217 So Maplewood Ave, WA 5-1212, iki gegužės 8 dienos imtinai. Rengimo Komisija

Balandžio 24, Jaunimo Centre, Chicagoje, Lietuvių Studentų Santara surengė idomiai prarastą diskusiją vakarą tema: Spaudos laisvė ir atsakomybė trenties gyvenime. Dalyvavo DRAUGO, LAISVOSIOS LIETUVOS ir DIRVOS redakcijų atstovai. Susirinko nemažas skaičius diskusijų dalyvių, kurie aktyviai ir idomiai lietė pasistatytąjį klausimą.

Padarytas sveikintinas darbas ir reikia linkėti Studentų Santarai ir ateityje surengti įvairiomis temomis viešas diskusijas. Diskusijų vakarą gražiai ir tvarkingai pravedė santarietis Zibas.

ANTANUI PURUI

mirus, gilia užuojautą reiškiamė Sofijai Morkūnaitei-Purienei ir sūnui Algiui, Viktorijai ir Algirdui Karaičiams, Valerijai Sileikienei ir Konstancijai Balzavienei ir jų šeimoms.

Drauge liūdėdami

LAS Chicagos Skyrius.

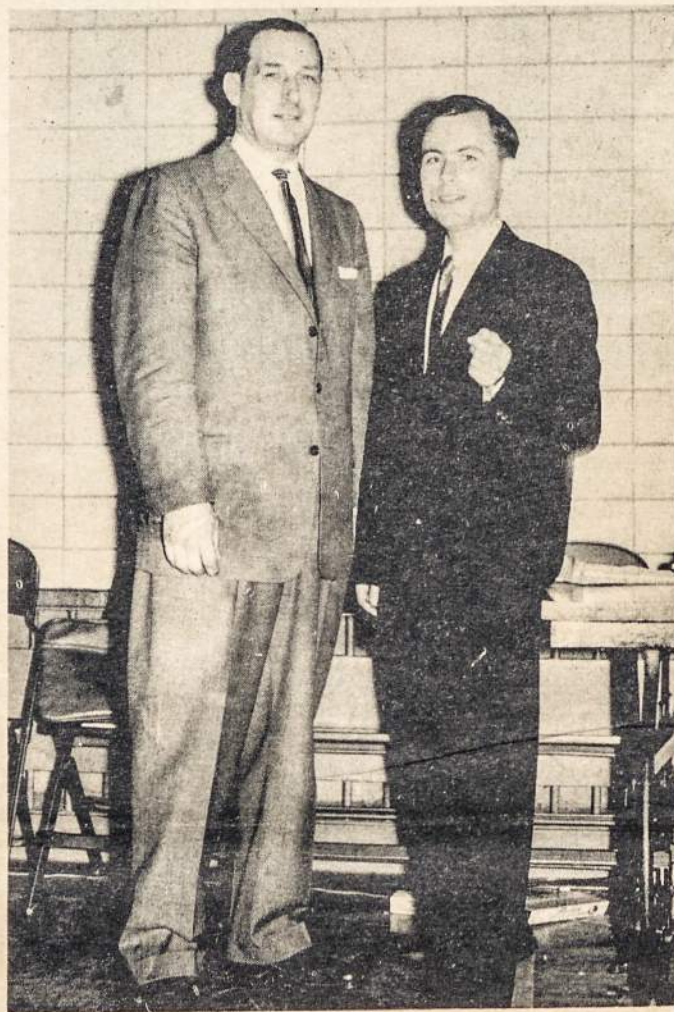
Balandžio 27 d. Chicagoje staiga ir netikėtai mirė

ANTANAS PURAS

Reiškiamė gilia užuojautą Sofijai Morkūnaitei-Purienei, sūnui Algiui, Viktorijai Karaitienei, Valerijai Sileikienei, Konstancijai Balzavienei ir jų šeimoms.

"LAISVOSIOS LIETUVOS"

Redakcija, Administracija ir Leidėjai.

Buv. Lietuvos valstybinės krepšinio komandos, laimėjusios Europos meisterio vardą 1937 ir 1939 metais, kapitonas F. Kriaučiūnas kalbasi su Siaurės Amerikos Pabaltiečių pirmenybių rengimo komiteto nariu Edvardu Sulaičiu šių pirmenybių metų.
Nuotrauka - Ž. Degučio

LAS CICERO SKYRIAUS

Pavasario Piknikas

GEGUZĖS 30

šeštadienį

BUČO SODE

Adresas: 83rd and Willow Springs Road. Galima nuvykti į Joliet einančiu Autobusu, kuris sustoja prie Cicero ir 63-čios gatvės.

VISI LIETUVIAI KVIEČIAMI Į ŠĮ PAVASARINĮ PIKNIKĄ,

KUR PRAMOGOS IR VAIŠĖS TĖSIS LIGI NAKTIES

VEIKS DU BARAI IR VIRTUVĖ

ŠOKIAMS GROS J. KROMELIO ORKESTRAS

